

Delegowanie

Brighton & Wood

2015/2016

Skuteczne dochodzenie należności od zagranicznych kontrahentów

Szanowni Państwo, w ostatnich 15 latach mojej pracy z firmami eksportowymi często byłem konfrontowany z długimi postępowaniami sądowymi, uchylaniem się dłużników w kraju i za granicą przed terminowymi płatnościami, sztuczkami procesowymi zagranicznych pełnomocników dłużników polskich firm i z generalną niewydolnością wymiaru sprawiedliwości orzekającego w sprawach biznesowych.

Aby przeciwdziałać tym patologiom, Zarząd Izby Pracodawców Polskich w dniu 30.04.2010 podjął uchwałę o ukonstytuowaniu Sądu Arbitrażowego przy Izbie Pracodawców Polskich.

Powołanie Sądu Arbitrażowego przy Izbie Pracodawców Polskich podąża za silnymi światowymi trendami coraz bardziej powszechnego korzystania z alternatywnych i polubownych dróg oraz środków rozwiązywania sporów, na podstawie prawa modelowego UNCITRAL i konwencji nowojorskiej z 1958 r.

Wyrok Sądu Arbitrażowego przy Izbie Pracodawców Polskich jest tytułem egzekucyjnym, który po nadaniu przez sąd państwowy klauzuli wykonalności nadaje się do egzekucji, podobnie jak wyrok sądu państwowego.

Wyrok Sądu Arbitrażowego przy Izbie Pracodawców Polskich dzięki konwencji międzynarodowym (głównie konwencji nowojorskiej z 1958 r.) jest wykonywany obecnie w ponad 140 krajach świata.

Sąd Arbitrażowy przy Izbie Pracodawców Polskich jest więc idealnym rozwiązaniem dla Państwa firmy w sporach z zagranicznymi odbiorcami Waszych usług, ale także ze wszystkimi innymi kontrahentami w kraju i za granicą.

Wyrok sądu arbitrażowego zapada w ciągu kilku tygodni. Koszty postępowania są niższe, niż koszty postępowania przed sądem państwowym.

Chciałbym rekomendować Państwu niniejszym wprowadzenie do wszystkich umów zawieranych przez Państwa (z wyjątkiem umów z pracownikami) z kontrahentami krajowymi i zagranicznymi.

„Wszelkie spory wynikające z niniejszej umowy lub powstające w związku z nią będą rozstrzygane przez Sąd Arbitrażowy przy Izbie Pracodawców Polskich w Warszawie, stosownie do Regulaminu tego Sądu obowiązującego w dacie wniesienia pozwu.”

„All disputes arising out of or in connection with this contract shall be settled by the Court of Arbitration at the Chamber of Polish Employers in Warsaw pursuant to the Rules of this Court binding on the date of filing the statement of claim.”

„Tous différends découlant du présent contrat ou en relation avec celui-ci seront tranchés par la Cour d'Arbitrage près de la Chambre des Employeurs Polonaises suivant le Règlement de cette Cour en vigueur à la date de soumission de la demande d'arbitrage.”

„Alle aus oder in Zusammenhang mit diesem Vertrag sich ergebenden Streitigkeiten werden nach der am dem Tag der Einleitung der Schiedsklage gültigen Schiedsgerichtsordnung des Schiedsgerichts bei der Polnischen Arbeitgeberkammer in Warschau entschieden.”

Taką klauzulę można zamieścić w zawieranej umowie, fakturze, rachunku, wymianie korespondencji, na piśmie, a nawet w innym możliwym do utrwalenia środku komunikacji, takim jak Internet, wymianie e-maili, telegramów, różnorodnych telefonicznych nagrych za zgodą stron; zwykle na końcu pisma, ale tak, aby stanowiła jego integralną część. Może to mieć też formę aneksu do umowy.

Zagwarantuje to Państwu szybki, tani i skuteczny proces z kontrahentem/dłużnikiem zagranicznym i polskim.

Więcej informacji o Sądzie Arbitrażowym przy IPP, o arbitrażu, a także przepisy prawa znajdziecie Państwo tutaj:

www.ipp.org.pl/saipp

Tomasz Major
Prezes Sądu Arbitrażowego
przy Izbie Pracodawców Polskich

Zalety arbitrażu IPP

- 1. Oszczędność kosztów.** Na oszczędność pieniędzy ma korzystny wpływ m.in. jednoinstancyjność postępowania. Oszczędności osiągnięte są również poprzez kwalifikacje zespołu orzekającego, pozwalające rozpoznać istotę problemu bez powoływania biegłych. Koszty postępowania są fakturowane i stanowią koszty uzyskania przychodów.
- 2. Obciążenie strony przegranej pełnymi kosztami.** W sądownictwie państwowym wysokość kosztów zasądzonych jest bardzo ograniczona i z reguły jest o wiele niższa od kosztów poniesionych faktycznie. Sąd Arbitrażowy przy IPP obciąża stronę, która przegrywa proces, kosztami zastępstwa procesowego w pełnej rzeczywistej wysokości.

- 3. Oszczędność czasu.** Sąd polubowny znacznie wcześniej przeprowadzi postępowanie, dodatkowo doloży starań, aby orzeczenie zostało wydane na pierwszej rozprawie. W ciągu kilku tygodni od wniesienia pozwu zapada wyrok, od którego nie ma odwołania. Niestawienie stron/strony lub jej pełnomocnika/pełnomocników, podobnie jak niewniesienie odpowiedzi na pozew, nie tamuje postępowania. Wezwania następują faxem, emailem oraz przez kuriera, co daje wymierną oszczędność czasu. Dopuszczalne jest wydanie wyroku bez rozprawy, o ile pozew i dowody wniesione przez powoda nie budzą wątpliwości. Wnosząc pozew można złożyć wniosek o wydanie postanowienia w przedmiocie tymczasowego zabezpieczenia w postaci np. zajęcia rachunku bankowego dłużnika, które po nadaniu przez sąd państwowy klauzuli wykonalności nadaje się do egzekucji przez komornika.

>>> c.d. str. 2

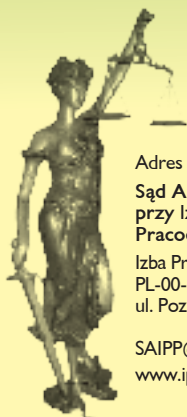
SĄD ARBITRAŻOWY przy Izbie Pracodawców Polskich w Warszawie

Sąd Arbitrażowy przy Izbie Pracodawców Polskich działa na podstawie par. 3 statutu Izby Pracodawców Polskich - to nowoczesna instytucja o randze międzynarodowej i regionalnej, służąca szybkiemu rozwiązywaniu sporów majątkowych i korporacyjnych. Dla przedsiębiorców oznacza uzyskiwanie szybkich orzeczeń rozstrzygających spory oraz obniżenie kosztów działalności gospodarczej. Powołanie Sądu Arbitrażowego przy Izbie Pracodawców Polskich podąża za silnymi światowymi trendami coraz bardziej powszechnego korzystania z alternatywnych i polubownych dróg oraz środków rozwiązywania sporów, na podstawie prawa modelowego UNCITRAL i konwencji nowojorskiej z 1958 r.

Wyrok Sądu Arbitrażowego przy Izbie Pracodawców Polskich jest tytułem egzekucyjnym, który po nadaniu przez sąd państwowy klauzuli wykonalności nadaje się do egzekucji, podobnie jak wyrok sądu państwowego. Wyrok Sądu Arbitrażowego przy Izbie Pracodawców Polskich dzięki konwencji międzynarodowym (głównie konwencji nowojorskiej z 1958 r.) jest wykonywany obecnie w ponad 140 krajach świata.

Prezes Sądu Arbitrażowego
przy Izbie Pracodawców Polskich:

Tomasz Major
(SAIPP@ipp.org.pl)

Adres Sądu:

Sąd Arbitrażowy
przy Izbie
Pracodawców Polskich
Izba Pracodawców Polskich
PL-00-685 Warszawa
ul. Poznańska 21 lok. 48

SAIPP@ipp.org.pl
www.ipp.org.pl/SAIPP

Modelowa klauzula arbitrażowa:

Wszelkie spory wynikające z niniejszej umowy lub powstające w związku z nią będą rozstrzygane przez Sąd Arbitrażowy przy Izbie Pracodawców Polskich w Warszawie stosownie do Regulaminu tego Sądu obowiązującego w dacie wniesienia pozwu.

All disputes arising out of or in connection with this contract shall be settled by the Court of Arbitration at the Chamber of Polish Employers in Warsaw pursuant to the Rules of this Court binding on the date of filing the statement of claim.

Tous différends découlant du présent contrat ou en relation avec celui-ci seront tranchés par la Cour d'Arbitrage près de la Chambre des Employeurs Polonaises suivant le Règlement de cette Cour en vigueur à la date de soumission de la demande d'arbitrage.

Alle aus oder in Zusammenhang mit diesem Vertrag sich ergebenden Streitigkeiten werden nach der am dem Tag der Einleitung der Schiedsklage gültigen Schiedsgerichtsordnung des Schiedsgerichts bei der Polnischen Arbeitgeberkammer in Warschau entschieden.

>>> c.d. ze str. 1

4. **Jednoinstancyjność postępowania** daje oszczędność i czasu i pieniędzy, jeśli porównamy z kosztem postępowania wieloinstancyjnego. Postępowanie przed sądem państwowym jest dwuinstancyjne, co łączy się z długotrwałym procesem, wpływa niekorzystnie na szybkie dochodzenie roszczeń, tak potrzebne w prowadzeniu działalności gospodarczej.

5. **Poufność postępowania, zasada tajności.** Poufność postępowania arbitrażowego to jedna z największych jego zalet. Wprawdzie akta spraw sądowych w sądach państwowych są także dostępne wyłącznie stronom i ich pełnomocnikom, to jednak sama rozprawa w sądzie państwowym jest z zasady jawna, a nawet w nielicznych wypadkach utajnienia rozprawy, sam fakt jej toczenia się w sądzie jest obwieszczany zawsze na wokandy sądowej. Tymczasem przedsiębiorcy najczęściej nie są zainteresowani upublicznieniem faktu prowadzenia przez nich procesów sądowych. Często w procesie podać należy informację stanowiącą tajemnicę handlową. Arbitraż zapewnia całkowitą poufność postępowania, a o fakcie procesu arbitrażowego poza samymi stronami nikt nie jest informowany.

6. **Swoboda wyboru sądu, języka, miejsca postępowania.**

7. **Swoboda wyboru mediatorów i arbitrów.**

8. **Możliwość mediacji i ugody.** W każdej sprawie strony mogą prowadzić mediację i w każdej chwili mogą zawrzeć ugodę, co skutkuje obniżeniem kosztów postępowania.

9. **Zasada słuszności.** Zarówno w sprawach krajowych i zagranicznych sąd polubowny nie jest związany przepisami prawa (jeśli strony tego przed rozpoczęciem sprawy nie określiły). Sąd niezależnie decyduje, czy będzie orzekał w oparciu o przepisy prawa materialnego, czy też na zasadzie słuszności.

10. **Fachowość arbitrów.** Do składu orzekającego sądu polubownego strony mogą powołać specjalistów z dziedziny, której spór dotyczy. Nie ma wymogu, aby arbitrzy byli prawnikami. Sąd Arbitrażowy przy IPP ustalił, że arbitrem zawsze będzie prawnik posiadający szerokie doświadczenie i dodatkowe kompetencje z różnych dziedzin w tym znajomość języków obcych w sprawach międzynarodowych. Przy całym szacunku dla kompetencji sędziów sądów państwowych, sędziowie są jedynie prawnikami. Stąd tak wielka - częstokroć nawet niezasadzona - tendencja do korzystania przez sędziów sądów państwowych z opinii biegłych. W rezultacie proces przed sądem państwowym częstokroć przeistacza się w swoistą wojnę opinii, a powoływanie kolejnych biegłych to przedłużanie procesu. Do składu orzekającego sądu polubownego strony mogą powołać specjalistów z dziedziny, której spór dotyczy. Oznacza to, że osoby kompetentne w danej dziedzinie są jednocześnie sędziami-arbitrami, co wpływa na jakość orzeczeń oraz szybkość postępowania. Powszechnie uważa się, że sądy arbitrażowe w swoich składach orzekających są bardziej kompetentne merytorycznie od sądów państwowych.

11. **Zasada koncentracji dowodów.** Postępowanie jest szybkie, nie ma w nim miejsca na przeciąganie procedury, unikni i sztuczki formalne.

12. **Sąd polubowny jest właściwy,** jeżeli przed nawiązaniem współpracy lub w umowie jest dokonany stosowny zapis. Istnieje możliwość, że już po powstaniu sporu strony decydują się na rozstrzygnięcie sprawy przez sąd polubowny i sporządzają odrębną umowę.

13. **Wykonalność orzeczenia arbitrażowego.** Wyrok Sądu Arbitrażowego przy Izbie Pracodawców Polskich jest tytułem egzekucyjnym, który po nadaniu przez sąd państwowy klauzuli wykonalności nadaje się do egzekucji, podobnie jak wyrok sądu państwowego. Podobnie jest z wyrokiem zagranicznego sądu polubownego, który dzięki konwencji międzynarodowym (głównie konwencji nowojorskiej z 1958 r.) jest wykonalny obecnie w ponad 140 krajach świata. Sąd polubowny zastępuje z woli stron w zakresie orzekania sąd państwowy. Jest organem, któremu prawo nadaje zdolność wydawania prawnie wiążących orzeczeń. Rozstrzygnięcie sporu przed sądem państwowym jednego z krajów najczęściej nie uzyskuje akceptacji drugiej strony, nie ma, bowiem powszechnej międzynarodowej konwencji o wykonalności wyroków zagranicznych sądów powszechnych, istnieją przede wszystkim umowy dwustronne. W praktyce powoduje to dość uciążliwą ścieżkę dochodzenia uznania i wykonania takiego wyroku. Postępowanie dotyczące uznania i wykonania wyroku sądu polubownego sprowadza się tylko do badania przez sąd państwowy i to na wniosek strony przeciwko której kierowane jest orzeczenie, czy wyrok taki odpowiada przesłankom wymienionym w art. V Konwencji. Są to jedynie przesłanki natury formalnej, sąd nie ma prawa badania zasadności roszczenia. Dodatkowo konwencja ta gwarantuje równoprawnie uznawania i wykonywania orzeczeń arbitrażowych zagranicznych z orzeczeniami krajowymi pod względem opłat i należności sądowych.

14. **Wyrok Sądu Arbitrażowego przy Izbie Pracodawców Polskich** dzięki konwencji międzynarodowym (głównie Konwencji Nowojorskiej z 1958r.) jest wykonalny obecnie w ponad 140 krajach świata.

IPP-Arbitration

The IPP - Chamber of Polish Employers - Court of Arbitration is the institution for resolving international commercial and business disputes.

The proliferation of international commercial disputes, many of them involving several parties, is an inevitable by-product of the global economy. Today's business and operating conditions underscore arbitration's advantages over litigation, especially in cross-border disputes.

Often the parties are from markedly different national, cultural and legal backgrounds. They want to avoid litigation because they fear bias by national courts, are unfamiliar with national court procedures and want to be spared damaging publicity. IPP arbitration is an attractive alternative because it is international and confidential. Usually, it is less time-consuming and less expensive than litigation.

You don't have to be an IPP member to use IPP arbitration. Arbitration agreements are binding and the awards are enforceable in most of the world's trading nations particularly due to their accession to the New York Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards. Unlike litigation, arbitration is flexible. The parties to a dispute are entitled to decide what form arbitration should take, even down to the language used in the proceedings.

Under IPP Rules, the parties can choose the arbitrators, the place of arbitration and which rules of law should apply. They can even indicate a target date for completing the arbitration and estimate approximate costs in advance in full confidence that the Court will exercise control over the choice of the arbitrators, over the procedure, over the costs and over the award.

ICC arbitration is respected worldwide.

The decision to use IPP arbitration should be made long before there is any hint of a dispute, preferably when the parties are still negotiating terms of a contract. You are advised to use the following standard clause, subject to adjustment to fit national law and the special needs of the deal:

All disputes arising out of or in connection with this contract shall be settled by the Court of Arbitration at the Chamber of Polish Employers in Warsaw pursuant to the Rules of this Court binding on the date of filing the statement of claim.

Alle aus oder in Zusammenhang mit diesem Vertrag sich ergebenden Streitigkeiten werden nach der am dem Tag der Einleitung der Schiedsklage gültigen Schiedsgerichtsordnung des Schiedsgerichts bei der Polnischen Arbeitgeberkammer in Warschau entschieden.

Tous différends découlant du présent contrat ou en relation avec celui-ci seront tranchés par la Cour d'Arbitrage pres de la Chambre des Employeurs Polonaises à Varsovie suivant le Règlement de cette Cour en vigueur à la date de soumission de la demande d'arbitrage.

Wszelkie spory wynikające z niniejszej umowy lub powstające w związku z nią będą rozstrzygane przez Sąd Arbitrażowy przy Izbie Pracodawców Polskich w Warszawie stosownie do Regulaminu tego Sądu obowiązującego w dacie wniesienia pozwu.

Parties may stipulate the law governing the contract, the number of arbitrators and the place and language of arbitration.

All are matters of choice for the parties themselves - and if they cannot agree, the IPP arbitration system will provide a solution in the interest of convenience and efficiency.

Failure to include an IPP arbitration clause in the original contract does not rule out IPP arbitration. That choice can be made at any time - but obviously, inclusion of the clause in the contract is advisable because it provides a sure path to follow in case of dispute.

You and the other party are free to agree on whether there should be a sole arbitrator or three. Failing agreement, the Court will decide.

You can pick your arbitrator for his or her nationality, language or expertise - someone who understands your culture or line of business. The Court checks all arbitrators for their independence and availability. It will step in to appoint a chair or a sole arbitrator if there is no agreement, or even choose the arbitrators if that is the parties' preference. IPP arbitrations can be held anywhere in Europe. Choose the best place for getting your case handled with a minimum of fuss and inconvenience - and for making sure that the award can be enforced if necessary. This choice may have effect on the applicable law to the arbitral procedure. You and the other party can agree on the rules of law under which your case will be dealt with. For example, they could be the laws of your own country, of the other party's country, of another country entirely, or what the legal profession calls "general principles of law". Arbitrations can take place in many languages. Parties may agree on the language in their original contract or when the case goes to arbitration.

You can indicate a deadline for completing the arbitration and even include it in your contract. Every effort will be made to meet the deadline, but not at the expense of the thoroughness and the quality of the arbitration.

Parties may apply to the arbitrators for interim measures - for example an injunction not to sell assets or transfer funds - pending an award.

It is for you to spell out your claims and how you want the case to be handled. Do you prefer the case to be decided solely on the basis of documents? Do you want witnesses to be called? Does the case warrant an expert opinion? If so, you can ask the IPP-Court of Arbitration to supply the right person or adviser.

More advantages

• Arbitral tribunals usually take less time than national courts to reach a final decision, against which recourses are restricted.

• The Court monitors deadlines from start to finish. The Court has the power to step in and replace arbitrators on the rare occasions that they fail to fulfill their obligations. If the parties agree on a fast-track arbitration, cases can be decided within a few weeks.

• National courts are often congested. They may need between three and five years to resolve a dispute, sometimes even longer.

• The relative speed of arbitration compared with litigation keeps lawyers' costs down. Parties generally pay less in the long run for arbitration than if they take their case to national courts.

• If you are worried about arbitrators dragging out proceedings to paid their fees, forget it. The Court sets IPP fees according to a fixed scale, primarily based on the amount in dispute. Wasting time is not in the arbitrators' financial interest.

• You can get a rough idea of what you will have to spend by using the cost rules on the Court website.

• Factors like the place of arbitration and the number of arbitrators influence expenses and may affect the final bill. So your own choices can also keep costs down.

• IPP arbitration is there for everybody in business. It is accessible to companies of all sizes, not just major corporations in the industrialised countries. Arbitration fits all legal systems and cultures. No one national legal tradition predominates.

• The Court respects your privacy. In contrast with ordinary courtroom proceedings under public and media gaze, IPP does not divulge details of an arbitration case and keeps the identities of the parties completely confidential. So your business remains nobody else's business. Sometimes, of course, parties will publicize an award - but IPP's lips are always sealed. If you wish, you may also enter into a confidentiality agreement with the opposing party as an additional safeguard.

• IPP arbitration is impartial and respects the dispute settlement parameters set down in the original contract or agreed by the parties. Arbitrators will provide a clear solution.

• In the great majority of cases, parties accept the award spontaneously and there the matter ends. But when parties decide on the place of arbitration, they are well advised to make sure that they choose a country that favours arbitration and court enforcement of arbitral awards.

• Many bilateral and international conventions recognize arbitral awards. More than 140 countries have adopted the 1958 New York Convention, which provides for the enforcement of foreign awards in those countries that have ratified the Convention.

Contact:

Court of Arbitration at the Chamber of Polish Employers in Warsaw

Sąd Arbitrażowy przy Izbie Pracodawców Polskich w Warszawie

PL-00-685 Warszawa, ul. Poznańska 21/48

SAIPP@ipp.org.pl

WWW.ipp.org.pl/SAIPP

Cour d'Arbitrage pres de la Chambre des Employeurs Polonaises a Varsovie

La Cour d'arbitrage de la IPP est l'institution régionale de règlement des différends commerciaux internationaux. L'augmentation des différends commerciaux internationaux, dont beaucoup intéressent plusieurs parties, est une conséquence inévitable de la mondialisation. Les pratiques des entreprises et les conditions du marché actuelles renforcent les avantages de l'arbitrage par rapport aux procédures judiciaires, surtout dans les litiges entre partenaires de pays différents. Les parties sont souvent de nationalités, de cultures et de traditions juridiques très diverses. L'arbitrage de la IPP leur apporte une solution appropriée, parce qu'il est international et confidentiel et exige en général moins de temps et d'argent qu'un procès judiciaire.

L'arbitrage de la IPP est ouvert à tous, qu'ils soient ou non membres de l'organisation. Toute convention d'arbitrage lie les parties et les sentences arbitrales sont exécutoires dans la plupart des pays du monde notamment en raison de leur adhésion à la Convention de New York sur la reconnaissance et l'exécution des sentences arbitrales étrangères. Contrairement aux procédures judiciaires, l'arbitrage est flexible et les parties sont libres de décider de la forme qu'il prendra, y compris par exemple en ce qui concerne la langue de la procédure. Le règlement de la IPP autorise les parties à choisir les arbitres, le lieu de l'arbitrage et les règles de droit applicables.

Les parties ont aussi la possibilité d'indiquer une date limite pour l'achèvement de la procédure, d'estimer à l'avance son coût approximatif, et peuvent compter sur la Cour pour exercer un contrôle dans le choix des arbitres, un contrôle de la procédure, un contrôle des coûts et un contrôle de la sentence. L'arbitrage de la IPP est respecté dans le monde entier.

La décision de faire appel à l'arbitrage de la IPP devrait être prise par les parties bien avant le moindre signe de conflit, de préférence au stade de la négociation de leur contrat. La clause type suivante est recommandée, sous réserve d'ajustements en fonction du droit national et des conditions du contrat:

Tous différends découlant du présent contrat ou en relation avec celui-ci seront tranchés par la Cour d'Arbitrage pres de la Chambre des Employeurs Polonaises a Varsovie suivant le Règlement de cette Cour en vigueur a la date de soumission de la demande d'arbitrage.

All disputes arising out of or in connection with this contract shall be settled by the Court of Arbitration at the Chamber of Polish Employers in Warsaw pursuant to the Rules of this Court binding on the date of filing the statement of claim.

Alle aus oder in Zusammenhang mit diesem Vertrag sich ergebenden Streitigkeiten werden nach der am dem Tag der Einleitung der Schiedsklage gültigen Schiedsgerichtsordnung des Schiedsgerichts bei der Polnischen Arbeitgeberkammer in Warschau entschieden.

Wszelkie spory wynikające z niniejszej umowy lub powstające w związku z nią będą rozstrzygane przez Sąd Arbitrażowy przy Izbie Pracodawców Polskich w Warszawie stosownie do Regulaminu tego Sądu obowiązującego w dacie wniesienia pozwu.

Les parties peuvent indiquer la loi régissant le contrat, le nombre d'arbitres, le lieu de l'arbitrage et la langue de la procédure. Si elles n'exercent pas leur choix, ou si elles ne peuvent se mettre d'accord,

le système d'arbitrage de la IPP prévoit des solutions adaptées, pratiques et efficaces. L'absence d'une telle clause dans le contrat initial n'empêche toutefois pas de recourir à l'arbitrage de la IPP. Ce choix peut être fait à tout moment — mais l'insertion d'une convention d'arbitrage dans le contrat est toujours conseillée, car elle balise prudemment la voie à suivre en cas de litige.

Vous êtes libre de convenir avec votre partenaire de recourir à un arbitre unique ou à trois arbitres. Faute d'accord, cette décision sera prise par la Cour. Dans le cas d'un tribunal de trois arbitres, chacune des parties en choisit un. Elles déterminent aussi librement la manière dont sera nommé l'arbitre unique ou le président du tribunal arbitral. Le choix de ce dernier est souvent confié aux deux coarbitres déjà désignés.

Vous pouvez choisir votre arbitre en raison de sa nationalité, de sa langue ou de son expérience et de ses connaissances — autrement dit parce qu'il comprend votre culture ou connaît votre secteur d'activité. La Cour vérifie l'indépendance et la disponibilité de tous les arbitres. Elle intervient pour nommer le président ou l'arbitre unique, en cas de désaccord des parties, ou même pour choisir les arbitres si les parties le souhaitent.

Les arbitrages de la IPP peuvent être organisés partout en Europe. Choisissez l'endroit qui vous convient le mieux, par commodité — et afin d'être sûr d'obtenir au besoin l'exécution forcée de la sentence. Ce choix peut avoir une influence sur le droit applicable à l'arbitrage.

Vous êtes libre de choisir avec votre partenaire les règles de droit qui s'appliqueront à votre litige. Vous pouvez opter, par exemple, pour la loi de votre pays, celui de votre partenaire ou de tout autre État, ou pour ce que les juristes appellent « les principes généraux du droit ».

La procédure peut se dérouler dans toute langue. Les parties peuvent se mettre d'accord sur ce point dans leur contrat ou au moment de soumettre leur différend à l'arbitrage.

Vous pouvez indiquer, et même inclure dans votre contrat, un délai pour l'achèvement de l'arbitrage. Tous les efforts seront faits pour respecter ce délai, mais pas au détriment du sérieux et de la qualité de l'arbitrage.

Dans l'attente de la sentence, les parties peuvent demander aux arbitres d'ordonner des mesures provisoires — par exemple afin d'éviter une vente de biens ou un transfert de fonds.

C'est à vous qu'il revient d'exposer vos demandes et de définir la manière dont vous souhaitez que la procédure soit conduite. Préférez-vous que le litige soit tranché uniquement sur pièces ? Voulez-vous que des témoins soient appelés ? L'affaire exige-t-elle l'avis d'un expert ? Dans ce cas, vous pouvez demander à la IPP de trouver la personne/le conseiller juridique qui convient.

Les tribunaux arbitraux rendent en général une décision définitive en moins de temps que les tribunaux étatiques, contre laquelle il n'existe pratiquement pas de possibilité de recours. La Cour supervise les délais du début à la fin. Elle a le pouvoir d'intervenir et de remplacer les arbitres dans les rares cas où ils manqueraient à leur mission.

Si les parties s'entendent sur un arbitrage accéléré, le litige peut être tranché en quelques semaines. Les juges des tribunaux étatiques sont souvent surchargés et il leur faut parfois trois à cinq ans, voire plus, pour régler une affaire.

La relative rapidité de l'arbitrage, par rapport au procès judiciaire, réduit aussi les frais d'avocat. Au total, les parties dépensent généralement moins pour un arbitrage que pour une action en justice devant les juridictions étatiques. Il n'y a pas non plus à craindre que les arbitres fassent traîner la procédure pour gonfler leurs honoraires. La Cour détermine leur rémunération selon un barème fixe, principalement fondé sur le montant du litige. Les arbitres n'ont rien à gagner à perdre du temps. Vous pouvez vous faire une idée approximative de ce que vous aurez à dépenser en consultant le site internet de la Cour. Des facteurs tels que le lieu de l'arbitrage et le nombre des arbitres influent sur les dépenses et sur la facture finale. Vos propres choix peuvent donc aussi contribuer à modérer les frais.

L'arbitrage de la IPP est à la disposition de tous les acteurs de la vie économique. Il est accessible aux entreprises de toutes tailles, et pas seulement aux grandes sociétés des pays industrialisés. Il s'adapte à tous les systèmes de droit et à toutes les cultures, sans qu'aucune tradition juridique nationale ne prédomine. L'arbitrage de la IPP est là pour vous servir.

La Cour respecte vos secrets. À l'inverse de la justice étatique, dont les procédures sont ordinairement exposées au regard du public et de la presse, la IPP ne divulgue ni les détails des affaires d'arbitrage ni l'identité des parties. Vos affaires demeurent donc strictement confidentielles. Il peut bien sûr arriver que les parties elles-mêmes rendent publique une sentence — mais la IPP demeure toujours muette. Pour plus de sûreté, vous pouvez aussi conclure un accord de confidentialité avec la partie adverse.

L'arbitrage de la IPP est impartial et respecte les paramètres fixés dans le contrat initial ou ultérieurement convenus par les parties pour le règlement du différend. Les arbitres rendent des décisions claires. Dans la grande majorité des cas, les parties exécutent spontanément la sentence et l'affaire s'arrête là. Il est cependant conseillé aux parties, lorsqu'elles décident du lieu de l'arbitrage, de choisir un pays favorable à l'arbitrage et à la coopération des juges en matière d'exécution des sentences arbitrales. De nombreuses conventions bilatérales et multilatérales prévoient la reconnaissance des sentences arbitrales. Plus de 140 États, par exemple, ont ratifié la Convention de New York de 1958, qui assure l'exécution des sentences arbitrales étrangères dans les pays membres.

L'Adresse de la Cour d'Arbitrage pres de la Chambre des Employeurs Polonaises a Varsovie: la Cour d'Arbitrage pres de la Chambre des Employeurs Polonaises a Varsovie

Sąd Arbitrażowy przy Izbie Pracodawców Polskich w Warszawie

PL-00-685 Warszawa, ul. Poznańska 21/48

SAIPP@ipp.org.pl, WWW.ipp.org.pl/SAIPP

Schiedsgericht bei Polnischen Arbeitgeberkammer in Warschau (www.ipp.org.pl/saipp)

Auch für kleine und mittelständische Unternehmen erfordern die fortschreitende Globalisierung und die Internationalisierung des Rechtsverkehrs zunehmend effektivere Streitbelegungsmechanismen. Die Vereinbarung eines ausländischen Gerichtsstands bei grenzüberschreitenden Verträgen birgt vielfach ein nicht unerhebliches Risiko.

Eine Schiedsgerichtsvereinbarung bietet hingegen für beide Vertragsparteien eine zeit- und kostensparende Lösung von komplexen internationalen Streitigkeiten und vermeidet langwierige und teure Gerichtsverfahren in einer fremden Rechtsordnung.

Die Vorteile eines Schiedsgerichtsverfahrens liegen auf der Hand:

Die Streitbeilegung durch ein Schiedsgericht führt für die Parteien zu einer verbindlichen und abschließenden Entscheidung.

Ein Schiedsspruch kann - wie das Urteil eines staatlichen Gerichts - gegen die unterliegende Partei vollstreckt werden. Denn ein Schiedsspruch ist ein anerkannter Vollstreckungstitel.

Das Schiedsgerichtsverfahren ist zudem als einstufiges Verfahren kürzer, ein langwieriger Instanzenzug entfällt.

Bei der Anerkennung und Vollstreckung eines ausländischen Schiedsspruches in Deutschland ist ein Schuldner jedoch nicht völlig schutzlos. In engen Grenzen kann die Anerkennung eines ausländischen Schiedsspruches im Rahmen des Anerkennungsverfahrens auch verweigert werden. Etwas Gegenforderungen können zudem noch im Rahmen des deutschen Vollstreckungsverfahrens geltend gemacht werden.

Mit Abschluss einer Schiedsvereinbarung wird ein künftiger Rechtsstreit den staatlichen Gerichten zunächst entzogen. Damit

wird auch verhindert, dass man in verschiedenen Rechtsordnungen im Zweifel mehrere Prozesse führen muss. Denn zumindest in Europa ist die Beachtung einer anderweitigen Rechtshängigkeit durch die EuGVVO und internationale Abkommen (Brüsseler und Lugano-Übereinkommen) gesichert und das Risiko von Parallelprozessen in mehreren Rechtsordnungen über denselben Streitgegenstand gebannt.

Ein weiterer großer Vorteil des Schiedsverfahrens liegt in seiner Vertraulichkeit und Nichtöffentlichkeit. Sensible Rechts- und Wirtschaftsfragen können abgeschirmt vor der sonst bestehenden Gerichtsöffentlichkeit diskret verhandelt werden.

Eine praxisnahe und kompetente Verhandlung wird zudem durch die Bestellung von ausgewiesenen Branchenkennern und Rechtsexperten gewährleistet.

>>> c.d. str. 4

>>> c.d. ze str. 3

- Auch die Wahl einer bestimmten Schiedsordnung und einer für beide Parteien akzeptablen Verfahrenssprache sorgt für „Waffengleichheit“ im Schiedsverfahren. Denn oft sind gerade nationale Gerichte mit Übersetzungen und der Anwendung ausländischen Rechts oder der Anwendung internationaler Abkommen und Handelsbräuche überfordert.

Besondere Sorgfalt ist jedoch bei der Formulierung einer Schiedsabrede geboten. Es sollte klar und unmissverständlich der Schiedsort, die Schiedsgerichtsinstitution und die anwendbare Schiedsordnung vereinbart werden. Bereits hier sollte fachkundiger Rat durch erfahrene Spezialisten eingeholt werden, um böse Überraschungen im Streitfall zu vermeiden.

Empfohlen werden kann folgende Schiedsabrede:

Aller aus oder in Zusammenhang mit diesem Vertrag sich ergebenden Streitigkeiten werden nach der am dem Tag der Einleitung der Schiedsklage gültigen Schiedsgerichtsordnung des Schiedsgerichts bei der Polnischen Arbeitgeberkammer in Warschau entschieden.

All disputes arising out of or in connection with this contract shall be settled by the Court of Arbitration at the Chamber of Polish Employers in Warsaw pursuant to the Rules of this Court binding on the date of filing the statement of claim.

Tous différends découlant du présent contrat ou en relation avec celui-ci seront tranchés par la Cour d'Arbitrage près de la Chambre des Employeurs Polonais à Varsovie suivant le Règlement de cette Cour en vigueur à la date de soumission de la demande d'arbitrage.

Wszelkie spory wynikające z niniejszej umowy lub powstające w związku z nią będą rozstrzygane przez Sąd Arbitrażowy przy Izbie Pracodawców Polskich w Warszawie stosownie do Regulaminu tego Sądu obowiązującego w dacie wniesienia pozwu.

Ist ein Schiedsspruch ergangen, so kann dieser anerkannt (Erteilung einer Vollstreckbarkeitsklärung) und vollstreckt werden. Dies kann im Herkunftsland des Unterlegenen oder in einem Staat erfolgen, wo beispielsweise vollstreckungsfähiges Vermögen belegen ist. Im New Yorker UN-Übereinkommen über die Anerkennung- und Vollstreckung ausländischer Schiedssprüche haben sich die Vertragsstaaten verpflichtet, ausländische Schiedssprüche im Inland anzuerkennen. Im deutschen Recht ist dies durch § 1061 ZPO gewährleistet. Die weltweite Verbreitung dieses Abkommens bietet einen im Vergleich zu nationalen Gerichtsurteilen unschlagbaren Vorteil. Denn ein Schiedsspruch kann in nahezu jedem Staat vollstreckt werden. Die Anerkennung scheitert nur dann, wenn einer der im New Yorker UN-Übereinkommen abschließend aufgeführten Gründe vorliegt.

Bei grenzüberschreitenden Verträgen ist die Vereinbarung eines Schiedsgerichts häufig eine lohnende Alternative zu einer - zumindest für eine Partei - nachteiligen Vereinbarung eines nationalen Gerichtsstandes. Die Kosten- und Zeitersparnis, die weltweite Vollstreckbarkeit, die Vertraulichkeit und Sachnähe des Verfahrens sind klare Vorteile. Die Vereinbarung einer Schiedsklausel kann jedoch die anwaltliche Beratung im Einzelfall nicht ersetzen, die besonders bei der Formulierung der Abrede wichtig ist.

Adresse des Schiedsgerichts:

Schiedsgericht bei der Polnischen Arbeitgeberkammer in Warschau
Sąd Arbitrażowy przy Izbie Pracodawców Polskich w Warszawie
PL-00-685 Warszawa
ul. Poznańska 21/48
SAIPP@ipp.org.pl
WWW.ipp.org.pl/SAIPP

Art. 3 ust. 5 Statutu Izby Pracodawców Polskich

„Przy Izbie Pracodawców Polskich działa Staly Sąd Arbitrażowy. Zarząd Izby uchwała Statut Stałego Sądu Arbitrażowego przy Izbie Pracodawców Polskich, Regulamin Stałego Sądu Arbitrażowego przy Izbie Pracodawców Polskich, Taryfę Oplat Stałego Sądu Arbitrażowego przy Izbie Pracodawców Polskich, Zasady Etyki Arbitra i Mediatora Stałego Sądu Arbitrażowego przy Izbie Pracodawców Polskich oraz mianuje Prezesa Stałego Sądu Arbitrażowego przy Izbie Pracodawców Polskich.”

Regulamin Stałego Sądu Arbitrażowego przy Izbie Pracodawców Polskich w Warszawie

Rozdział I

Przepisy ogólne

§ 1

Sąd Arbitrażowy

1. Sąd Arbitrażowy przy Izbie Pracodawców Polskich w Warszawie, zwany dalej „Sądem”, „Sądem Arbitrażowym” lub „Sądem Arbitrażowym przy IPP” lub „SA IPP”, jest stałym sądem arbitrażowym (polubownym).

2. Siedzibą Sądu jest miasto stołeczne Warszawa.

3. Organizację wewnętrzną Sądu określa Statut nadany uchwałą Prezesa IPP.

4. Sąd używa nazwy w językach obcych: - angielskim: Court of Arbitration at the Chamber of Polish Employers, - francuskim: Cour d'Arbitrage près de la Chambre des Employeurs Polonais, - niemieckim: Schiedsgericht bei der Polnischen Arbeitgeberkammer.

5. Sąd używa pieczęci okrągłej ze swoją nazwą i oznaczeniem siedziby.

§ 2

Właściwość Sądu

1. Sąd Arbitrażowy przy IPP jest właściwy jeżeli:

1) strony w umowie poddały rozstrzygnięciu Sądu spory, które powstały lub mogą powstać między nimi w związku z określonym stosunkiem prawnym (zapis na Sąd),

2) strona pozwana, której został doręczony pozew wraz z wnioskiem powoda o poddanie się właściwości Sądu, wyraziła na piśmie zgodę na właściwość Sądu,

3) zapis na Sąd został zamieszczony w umowie (statucie) spółki handlowej, spółki cywilnej albo w statucie spółdzielni, fundacji lub stowarzyszenia.

2. Strony mogą postanowić, że spory istniejące lub mogące powstać między nimi w związku z określonym stosunkiem prawnym zostaną rozstrzygnięte w trybie arbitrażu „ad hoc” administrowanego przez Sąd Arbitrażowy przy IPP.

3. Sąd Arbitrażowy przy IPP prowadzi mediację na podstawie:

1) wniosku o przeprowadzenie postępowania zmierzającego do ugodowego zakończenia sporu,

2) umowy o mediację,

3) postanowienia sądu powszechnego kierującego strony do mediacji, jeżeli żadna ze stron nie zgłosiła sprzeciwu.

§ 3

Zakres właściwości

Pod rozstrzygnięcie Sądu strony mogą poddać wszelkie spory o prawa majątkowe lub spory o prawa niemajątkowe - mogące stanowić przedmiot ugody sądowej, z wyjątkiem spraw o alimenty.

§ 4

Orzekanie o właściwości

1. O właściwości Sądu oraz istnieniu, ważności (skuteczności) oraz zakresie umowy o arbitraż (zapisu na sąd polubowny) rozstrzyga Zespół Orzekający, a umowy o mediację - wyłącznie mediator.

2. Zarzut braku właściwości Sądu powinien zostać zgłoszony przed wadaniem się w spór co do istoty sprawy. Zespół Orzekający może jednak rozpoznać zarzut zgłoszony później, jeżeli opóźnienie w zgłoszeniu zarzutu jest usprawiedliwione.

3. W razie uwzględnienia zarzutu braku właściwości Sądu pozew podlega odrzuceniu na rozprawie lub na posiedzeniu.

4. Jeżeli w sposób oczywisty Sąd Arbitrażowy przy IPP nie jest właściwy, stosuje się § 30 ust. 4.

§ 5

Miejsce postępowania

1. Miejscem postępowania jest m.st. Warszawa, chyba że strony postanowiły inaczej.

2. Zespół Orzekający, po wysłuchaniu stron, może wyznaczyć inną miejscowość jako miejsce postępowania arbitrażowego, jeżeli jest to uzasadnione ze względu na przedmiot postępowania, okoliczności sprawy albo dogodność dla stron.

3. Rozprawy, posiedzenia oraz inne czynności mogą odbywać się poza miejscem postępowania arbitrażowego, w miejscu wskazanym w postanowieniu Zespołu Orzekającego.

§ 6

Zasady i sposób postępowania

1. Jeżeli strony nie postanowiły inaczej, wiąże je Regulamin obowiązujący w dacie zawarcia zapisu na Sąd. W każdym jednak wypadku Zespół Orzekający, stosując postanowienia Regulaminu, uwzględni postanowienia umowy o arbitraż (zapisu na sąd polubowny) oraz uzgodnione przez strony zasady i sposób postępowania przed Sądem.

2. W postępowaniu prowadzonym w trybie „ad hoc” postanowienia zawarte w Regulaminie mają zastosowanie, jeżeli strony nie postanowiły inaczej.

3. W sprawach, w których zawarcie ugody jest dopuszczalne, Zespół Orzekający powinien w każdym stanie postępowania dążyć do ich

ugodowego załatwienia.

§ 7

Równe traktowanie stron

1. Zespół Orzekający ma obowiązek traktować strony równoprawnie, działając w sposób bezstronny.

2. Każda strona ma prawo do wysłuchania i przedstawienia swoich wniosków i twierdzeń istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy oraz dowodów na ich poparcie lub dla odparcia wniosków i twierdzeń strony przeciwnej.

§ 8

Właściwe prawo materialne

Zespół Orzekający rozstrzyga spór według prawa właściwego dla danego stosunku, a gdy strony go do tego upoważnią - według ogólnych zasad prawa lub zasad słuszności (ex aequo et bono). W każdym jednak wypadku Zespół Orzekający bierze pod uwagę postanowienia umowy oraz panujące zwyczaje mające zastosowanie do danego stosunku prawnego.

§ 9

Język postępowania

1. Strony mogą uzgodnić język: polski, angielski, francuski lub niemiecki, w którym będzie prowadzone postępowanie. W przypadku braku odmiennego zastrzeżenia stron, powyższe uzgodnienie odnosi się do wszystkich pism i oświadczeń pisemnych stron, rozprawy, jak również orzeczeń i zawiadomień Sądu.

2. W braku uzgodnienia przez strony języka postępowania, językiem tym jest język polski. Jednakże Zespół Orzekający może, biorąc pod uwagę stanowisko stron oraz okoliczności sprawy, zwłaszcza zaś język umowy stron, innych dokumentów stanowiących dowód w sprawie oraz język/języki przesłuchania świadków, biegłych i stron, zdecydować o innym niż polski języku dla określonych czynności w postępowaniu.

3. Przewodniczący Zespołu Orzekającego powołuje osobę biegłą w tłumaczeniu do całego postępowania lub jego części, jeśli prowadzone jest ono w języku innym niż polski.

4. Zespół Orzekający może zdecydować o tłumaczeniu na język postępowania każdego dokumentu sporządzonego w języku innym niż język postępowania albo zażądać dołączenia tłumaczenia dokumentów składanych w sprawie przez strony postępowania.

5. Jeżeli językiem postępowania jest język inny niż polski, protokoły rozprawy oraz pisma składane przez strony lub sformułowane przez Zespół Orzekający tłumaczone są na język polski przez tłumacza zaakceptowanego przez Zespół Orzekający.

6. Koszty uczestnictwa tłumacza na rozprawie oraz tłumaczenia dokumentów ponoszą strony według zasad określonych przez Zespół Orzekający.

§ 10

Reguła należytej staranności

W wszystkich sprawach Sąd oraz Zespół Orzekający dokładają należytych starań, aby wydane orzeczenie było skuteczne i wykonalne w rozumieniu odnoszących przepisów o uznaniu i wykonaniu wyroków sądów polubownych (arbitrażowych).

§ 11

Doręczanie pism i zawiadomień pisemnych w postępowaniu

1. Pisma i zawiadomienia pisemne w postępowaniu doręcza się stronie, a gdy strona ustanowiła pełnomocnika procesowego lub pełnomocnika do doręczeń - temu pełnomocnikowi.

2. Jeżeli strony nie postanowiły inaczej, każde pismo i zawiadomienie pisemne w postępowaniu arbitrażowym uważa się za doręczone, jeżeli zostało wręczone adresatowi osobiście albo dostarczone do jego siedziby, albo miejsca jego zwykłego pobytu lub na wskazany przez niego adres pocztowy.

3. Jeżeli adresat jest przedsiębiorcą lub innym podmiotem wpisanym do właściwego rejestru sądowego albo innego publicznego rejestru, każde pismo i zawiadomienie pisemne uważa się za doręczone, gdy doszło na adres wskazany w rejestrze, chyba że strona podała inny adres do doręczeń.

4. Jeżeli żadnego z miejsc wymienionych w paragrafach poprzedzających nie można ustalić pomimo dołożenia należytej staranności, każde pismo i zawiadomienie pisemne uważa się za doręczone, jeżeli zostało wysłane do ostatniego znanego miejsca siedziby albo ostatniego znanego miejsca zwykłego pobytu adresata. W takim wypadku uważa się, że doręczenie nastąpiło w ostatnim dniu okresu, w którym przesyłka mogła zostać odebrana przez adresata.

§ 12

Poufność postępowania

1. Postępowanie przed Sądem jest niejawnie.

2. Wszystkich uczestników postępowania przed Sądem obowiązuje zasada poufności, z uwzględnieniem zakresu, w jakim strony zgodą tę uzgodniły w umowie lub zgodnych oświadczeniach złożonych Sądom na piśmie lub do protokołu rozprawy. Strony mogą uzgodnić, że sam fakt wszczęcia postępowania jest okolicznością poufną.

§ 13

Wyłączenie możliwości podniesienia zarzutu

Jeżeli uchylono przepisom Regulaminu lub uzgodnionym przez

Regulamin Stałego Sądu Arbitrażowego przy Izbie Pracodawców Polskich w Warszawie c.d.

strony zasadom postępowania, uważa się, że strona, która o powyższym uchybieniu wiedziała i nie podniosła zarzutu niezwłocznie lub w innym terminie określonym przez strony, zrzeka się możliwości podniesienia takiego zarzutu w postępowaniu przez Sądem.

§ 14 Odpowiedzialność

Izba Pracodawców Polskich i jej pracownicy oraz organy Sądu, arbitry, mediatorzy i pracownicy Sądu nie ponoszą odpowiedzialności za szkody powstałe w następstwie działań lub zaniechań związanych z toczącym się postępowaniem arbitrażowym lub mediacją, chyba że szkoda została wyrządzona umyślnie.

§ 15

Zastępstwo Prezesa Sądu

W razie niemożności podjęcia przez Prezesa Sądu czynności zastrzeżonych dla niego w Regulaminie, jak również w razie jego nieobecności, czynności te, w zastępstwie Prezesa Sądu, podejmuje osoba przez niego wskazana.

Rozdział II

Arbitrzy i Mediatorzy

§ 16

Kwalifikacje arbitra i mediatora

1. Arbitrem i mediatorem może być osoba fizyczna mająca pełną zdolność do czynności prawnych, korzystająca w pełni z praw publicznych.

2. Arbitr i mediator jest bezstronny, niezależny i pełni swoją funkcję wedle najlepszej wiedzy i umiejętności zgodnie z „Zasadami Etyki Arbitra i Mediatora Sądu Arbitrażowego przy IPP w Warszawie”.

3. Arbitr i mediator nie mogą podjąć się pełnienia tej funkcji, jeżeli w danej sprawie zachodzą okoliczności, które budzą uzasadnione wątpliwości co do ich bezstronności lub niezależności, a także wtedy, gdy nie mają oni kwalifikacji określonych w umowie stron. Z tych samych przyczyn arbitr i mediator mogą podlegać wyłączeniu w trybie i na zasadach określonych w § 25.

4. Pisemne oświadczenie o nieprzyjęciu funkcji, arbitr i mediator niezwłocznie przekazują Prezesowi Sądu, w celu powtórzenia powołania/wyznaczenia arbitra/mediatora.

5. Arbitr i mediator składają na piśmie oświadczenie o swojej niezależności i bezstronności przed udostępnieniem im akt sprawy.

6. Arbitr i mediator obowiązany jest ujawnić arbitrom i stronom wszelkie okoliczności, które mogłyby wzbudzić wątpliwości co do jego niezależności lub bezstronności, w szczególności swoje bezpośrednie związki i kontakty zawodowe ze stronami lub podmiotami powiązanymi oraz pełnomocnikami stron i ich kancelariami lub spółkami, w których wykonują zawód, jeżeli miały one miejsce w okresie ostatnich trzech lat.

7. Mediator nie może brać udziału w postępowaniu arbitrażowym w sprawie, która była przedmiotem mediacji, jako arbitr lub pełnomocnik strony, chyba że strony postanowią inaczej.

§ 17

Listy Arbitrów i Mediatorów

1. Sąd może prowadzić „Listę Arbitrów Rekomendowanych przez Sąd Arbitrażowy przy IPP w Warszawie” zwaną dalej „Listą Arbitrów” oraz „Listę Mediatorów Rekomendowanych przez Sąd Arbitrażowy przy IPP w Warszawie”, zwaną dalej „Listą Mediatorów”.

2. Na Listę Arbitrów i Listę Mediatorów mogą zostać wpisane osoby fizyczne posiadające pełną zdolność do czynności prawnych, korzystające w pełni z praw publicznych i posiadające kwalifikacje przydatne dla pełnienia funkcji arbitra i mediatora.

3. O wpisie na Listę Arbitrów i Listę Mediatorów oraz o wykreśleniu z tych list postanawia Prezes Sądu.

4. Lista Arbitrów i Lista Mediatorów winny zawierać: imię i nazwisko arbitra lub mediatora, stopień naukowy i tytuły zawodowe, zawód i miejsce jego wykonywania, znajomość języków obcych oraz opis innych kwalifikacji i umiejętności przydatnych w postępowaniu arbitrażowym lub mediacji. Arbitrzy i Mediatorzy udostępniają także inne dane osobowe na wewnętrzne potrzeby Sądu.

§ 18

Zakazy dotyczące arbitrów i mediatorów

Pracownicy Sądu Arbitrażowego nie mogą pełnić funkcji arbitra i mediatora, jak również występować przed Sądem jako pełnomocnik strony postępowania.

§ 19

Zespół Orzekający

1. „Zespół Orzekający” oznacza jednego lub trzech arbitrów powołanych/wyznaczonych do rozstrzygnięcia sporu zgodnie z postanowieniem umowy o arbitraż i Regulaminu.

2. Zespół Orzekający składa się z arbitra jednego:

1) w sprawach, w których wartość przedmiotu sporu nie przekracza 400.000,00 zł lub równoważności tej kwoty w innej walucie, chyba że strony zgodnie postanowią o rozpoznaniu sprawy przez Zespół Orzekający składający się z trzech arbitrów,

2) jeżeli strony tak uzgodniły, albo jeżeli, w braku uzgodnienia stron, tak postanowił Prezes Sądu na uzasadniony wniosek którejkolwiek ze stron albo z urzędu, jeżeli przemawiają za tym okoliczności sprawy.

§ 20

Uprawnienie stron do powoływania arbitrów

1. Strony mogą powołać na arbitra każdą osobę fizyczną spełniającą wymagania określone w Regulaminie.

2. Strona, która powołuje arbitra, obowiązana jest podać jego imię, nazwisko, adres oraz wykonywany zawód. Strona może podać także inne znane jej kwalifikacje i umiejętności powołanego arbitra.

3. Strona może powołać arbitra zastępczego na wypadek:

a) nieprzyjęcia funkcji przez arbitra z przyczyn, o których mowa w § 16 ust. 3,

b) wygaśnięcia powołania arbitra.

§ 21

Nominacja zastępcza arbitrów

1. W razie niepowołania arbitra przez stronę/strony albo niepowołania arbitra jednego lub arbitra przewodniczącego, a także w innych wypadkach określonych w Regulaminie, arbitra wyznacza Prezes Sądu.

2. Prezes Sądu wyznaczając arbitra bierze pod uwagę kwalifikacje, jakie arbitr, arbitr jedyny lub arbitr przewodniczący powinni posiadać stosownie do porozumienia stron, jak również inne okoliczności, które mogą mieć znaczenie dla powołania do pełnienia tej funkcji osoby niezależnej i bezstronnej oraz posiadającej kwalifikacje przydatne do rozpoznania i rozstrzygnięcia sporu między stronami.

§ 22

Zasady powoływania arbitrów

1. Prezes Sądu wzywa każdą ze stron, aby w terminie nie dłuższym niż trzy tygodnie powołała arbitra. W razie niepowołania arbitra przez stronę/strony, arbitra/arbitrów wyznacza Prezes Sądu.

2. Prezes Sądu wzywa arbitrów powołanych przez strony, do powołania arbitra przewodniczącego w terminie dwóch tygodni. W razie niepowołania arbitra przewodniczącego przez arbitrów, wyznacza go Prezes Sądu.

3. Jeżeli strony uzgodniły, że arbitra lub arbitra przewodniczącego ma powołać określona osoba trzecia, a osoba ta nie dokonała powołania w terminie oznaczonym przez strony, lub w przypadku braku takiego terminu, w terminie miesiąca od wezwania jej przez Prezesa Sądu do dokonania powołania - arbitra lub arbitra przewodniczącego, na wniosek strony, wyznacza Prezes Sądu, chyba że strony postanowią inaczej.

4. Jeżeli Zespół Orzekający składa się z arbitra jednego, Prezes Sądu wzywa strony do uzgodnienia i powołania tego arbitra, chyba że strony uzgodniły, że arbitra wyznacza sąd. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio. W sprawach, w których wartość przedmiotu sporu nie przekracza 400.000,00 PLN arbitra wyznacza Prezes Sądu, chyba że Strony uzgodnią innego arbitra.

§ 23

Wielość osób po jednej ze stron

1. Jeżeli kilka osób uczestniczy po stronie powodowej lub pozwanej, osoby te, w terminie określonym w § 22 ust. 1, wspólnie powołują jednego arbitra.

2. W razie niepowołania arbitra w trybie określonym w ust. 1, arbitra wyznacza Prezes Sądu.

3. Wezwania lub inne pisma Sądu i stron kierowane są do wszystkich osób występujących po każdej ze stron, a gdy osoby te ustanowiły pełnomocników lub pełnomocników dla doręczce — tym pełnomocnikom.

§ 24

Umowa z arbitrem

1. Prezes Sądu zawiera w imieniu Sądu z arbitrem umowę („Umowa z Arbitrem”), w której arbitr zobowiązuje się, za wynagrodzeniem, do należytego wykonania obowiązków arbitra.

2. W razie odmowy lub niemożności zawarcia umowy, o której mowa w ust. 1, tryb określony w § 22 stosuje się odpowiednio, przy czym w razie ponownej odmowy lub niemożności zawarcia Umowy z Arbitrem, arbitra wyznacza Prezes Sądu.

§ 25

Wyłączenie arbitra

1. Arbitr może być wyłączony tylko wówczas, jeżeli zachodzą okoliczności, które budzą uzasadnione wątpliwości co do jego niezależności lub bezstronności, a także gdy nie ma on kwalifikacji określonych w umowie stron oraz niniejszym Regulaminie. Jeżeli strony nie określiły trybu postępowania o wyłączenie arbitra, stosuje się postanowienia Regulaminu.

2. Strona żądająca wyłączenia arbitra składa pisemny wniosek do Prezesa Sądu, podając okoliczności uzasadniające żądanie (podstawy wyłączenia).

3. Strona może żądać wyłączenia arbitra w terminie dwóch tygodni od powzięcia wiadomości o podstawie jego wyłączenia. Po upływie tego terminu uważa się, że strona zrzeka się uprawnienia do żądania wyłączenia arbitra na tej podstawie.

4. Wyłączenia arbitra, którego strona sama powołała, lub w powołaniu którego uczestniczyła, strona ta może żądać tylko na tej podstawie, o której dowiedziała się po jego powołaniu.

5. Prezes Sądu przekazuje odpis wniosku o wyłączenie arbitra drugiej stronie oraz arbitrom w celu umożliwienia im ustosunkowania się do jego treści w terminie oznaczonym, nie dłuższym niż dwa tygodnie.

6. Prezes Sądu rozstrzyga w przedmiocie wniosku o wyłączenie arbitra w formie postanowienia, które nie wymaga uzasadnienia.

7. Złożenie wniosku o wyłączenie arbitra nie ma wpływu na bieg postępowania, chyba że Zespół Orzekający postanowi inaczej.

§ 26

Zmiana arbitra i kontynuowanie postępowania

1. Zmiana arbitra następuje w wypadku jego śmierci, ustąpienia, wyłączenia, odwołania przez strony lub Prezesa Sądu w formie postanowienia, a także w razie odmowy lub niemożności zawarcia Umowy z Arbitrem.

2. Arbitr może ustąpić w każdym czasie, składając Prezesowi Sądu pisemne oświadczenie z podaniem powodów ustąpienia. Jeżeli ustąpienie nastąpiło bez ważnych powodów, arbitr ponosi odpowiedzialność za wynikłą stąd szkodę.

3. Strony mogą w każdym czasie odwołać każdego arbitra składając Prezesowi Sądu zgodne oświadczenie w piśmie. W wypadku uczestnictwa kilku osób po stronie powodowej lub po stronie pozwanej, wymagane jest zgodne oświadczenie większości tych osób.

4. Każda ze stron może wystąpić do Prezesa Sądu o wydanie postanowienia o odwołaniu arbitra, który nie wykonuje należycie swoich funkcji, w szczególności jeżeli jest oczywiste, że arbitr nie wykona swych czynności w odpowiednim terminie lub jeżeli opóźnia się z ich wykonywaniem bez uzasadnionej przyczyny.

5. O powtórzeniu powołania arbitra przez strony, stronę lub arbitrów, decyduje Prezes Sądu.

6. O powtórzeniu części lub całości postępowania z udziałem nowego arbitra, decyduje Zespół Orzekający w formie postanowienia.

7. W razie dwukrotnego ustąpienia lub odwołania przez strony lub Prezesa Sądu arbitra powołanego przez tę samą stronę, druga strona może, w terminie tygodnia od dnia, w którym powzięła wiadomość o ustąpieniu lub odwołaniu arbitra, żądać zastępczego wyznaczenia arbitra za tę stronę przez Prezesa Sądu. Powyższy przepis stosuje się także w razie kolejnego ustąpienia lub odwołania arbitra.

Rozdział III

Postępowanie przed Sądem

§ 27

Wszczęcie postępowania arbitrażowego

1. Wszczęcie postępowania arbitrażowego następuje przez wniesienie pozwu.

2. W wypadku uchylenia wyroku Sądu Arbitrażowego przez sąd powszechny, ponowne podjęcie postępowania w sprawie następuje na podstawie wniosku jednej ze stron.

3. W razie zawieszenia przed sądem powszechnym postępowania ze skargi o uchylenie wyroku Sądu Arbitrażowego, w celu usunięcia podstaw do jego uchylenia, ponowne podjęcie przez Zespół Orzekający postępowania w sprawie następuje na wniosek jednej ze stron.

§ 28

Zabezpieczenie roszczenia lub dowodu

1. Jeżeli strony nie uzgodniły inaczej, Zespół Orzekający, na wniosek strony, która uprawdopodobniła dochodzone roszczenie, może postanowić o zastosowaniu takiego sposobu zabezpieczenia roszczenia, który uzna za właściwy ze względu na przedmiot sporu. Uwzględniając wniosek, Zespół Orzekający wydaje postanowienie wraz z uzasadnieniem oraz może uzależnić jego wykonanie od złożenia przez stronę stosownego zabezpieczenia.

2. Postanowienie, o którym mowa w ust. 1, podlega wykonaniu po nadaniu mu klauzuli wykonalności przez sąd powszechny i może być przez Zespół Orzekający, na wniosek strony, zmienione lub uchylone.

3. Strony mogą zwracać się do sądu powszechnego z wnioskami o zabezpieczenie roszczenia oraz o zabezpieczenie dowodu w związku z toczącym się postępowaniem arbitrażowym. Składanie takich wniosków przez strony postępowania arbitrażowego nie jest uznawane za sprzeczne z umową o arbitraż. Strony zobowiązane są do pisemnego poinformowania Sądu o uzyskanych w ten sposób zabezpieczeniach.

4. Na wniosek strony, Zespół Orzekający może postanowić o zabezpieczeniu dowodu, jeśli jest to niezbędne ze względu na okoliczności sprawy. Postanowienie w przedmiocie zabezpieczenia dowodu wymaga uzasadnienia.

§ 29

Pozew

1. Pozew wnoszony jest do Sądu w języku postępowania, a jeśli językiem postępowania nie jest język polski, wraz z jego tłumaczeniem na ten język, z dołączoną niezbędną liczbą kopii dla każdej z osób pozwanych oraz dla każdego arbitra.

2. Pozew powinien zawierać:

1) oznaczenie stron postępowania wraz z podaniem ich adresów oraz - w wypadku przedsiębiorców, spółdzielni, fundacji i stowarzyszeń - odpisy z rejestru sądowego albo innego publicznego rejestru,

2) wskazanie umowy o arbitraż (zapisu na sąd polubowny) lub inne uzasadnienie właściwości Sądu,

3) oznaczenie wartości przedmiotu sporu,

4) dokładnie określone żądanie wraz z jego uzasadnieniem oraz z powołaniem dowodów w oparciu przytoczonych okoliczności.

3. Pozew może również wskazywać arbitra powołanego przez stronę, zawierać wniosek o rozpoznanie sprawy przez arbitra jednego lub wniosek o wyznaczenie arbitra przez Prezesa Sądu.

4. W przypadku ustanowienia pełnomocnika procesowego do pozwu należy załączyć oryginał lub uwierzytelniony odpis pełnomocnictwa wraz z podaniem adresu pełnomocnika.

5. W braku odmiennego uzgodnienia stron pozew może zostać zmieniony lub uzupełniony w toku postępowania, chyba że Zespół Orzekający uzna to za niedopuszczalne.

Regulamin Stałego Sądu Arbitrażowego przy Izbie Pracodawców Polskich w Warszawie c.d.

6. Cofnięcie powództwa, bez zrzeczenia się roszczenia, jest skuteczne po wyrażeniu zgody przez drugą stronę, lub gdy nastąpiło przed wyznaczeniem rozprawy.

7. Jeżeli powód cofnie powództwo i zrzeknie się roszczenia przed dokonaniem wyboru arbitra przewodniczącego lub arbitra jednego, Prezes Sądu umarza postępowanie.

§ 30

Opłacenie pozwu i uzupełnienie jego braków

1. Prezes Sądu wzywa stronę powodową, aby w terminie oznaczonym, nie dłuższym niż trzy tygodnie, uiściła opłatę rejestracyjną i opłatę arbitrażową, a jeżeli pozew nie odpowiada wymaganiom określonym w § 29 ust. 1 i 2 - uzupełniła jego braki. Wysokość opłat określa „Taryfa opłat” za czynności Sądu Arbitrażowego przy IPP² zwana dalej „Taryfą opłat”, obowiązująca w dacie wniesienia pozwu.

2. W razie nieuzupełnienia pozwu lub nieuiszczenia opłaty rejestracyjnej i/lub opłaty arbitrażowej w całości w terminie, o którym mowa w ust. 1, Prezes Sądu zarządza zwrot pozwu.

3. W przypadku braku wskazania arbitra w pozwie, Prezes Sądu wzywa stronę powodową do wyznaczenia arbitra zgodnie z § 22 ust. 1.

4. Jeżeli w sposób oczywisty Sąd Arbitrażowy przy IPP nie jest właściwy, Prezes Sądu, bez rozstrzygnięcia o istnieniu, ważności (skuteczności) oraz zakresie umowy o arbitraż (zapisu na sąd polubowny), niezwłocznie zwraca na to uwagę powodowi wzywając go do zajęcia na piśmie stanowiska w terminie oznaczonym, nie dłuższym niż dwa tygodnie. Jeżeli powód nie podtrzyma pozwu, sprawę uznaje się za niewszczętą. Jeżeli powód podtrzyma stanowisko o właściwości Sądu Arbitrażowego przy IPP, a także w razie bezskutecznego wpływu wyznaczonego terminu, stosuje się ust. 1.

5. Zespół Orzekający - w razie uzasadnionych wątpliwości - może określić rzeczywistą wartość przedmiotu sporu. Postanowienia ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio.

§ 31

Pisma w toku postępowania

1. Wszelkie pisma w toku postępowania arbitrażowego strony kierują do Sądu w takiej liczbie kopii jak pozew.

2. Po ustanowieniu Zespołu Orzekającego strona obowiązana jest doręczać odpisy pism wraz z załącznikami bezpośrednio drugiej stronie.

§ 32

Odpowiedź na pozew

1. Po wszczęciu postępowania i uiszczeniu opłat rejestracyjnej i arbitrażowej, Prezes Sądu doręcza stronie pozwanej pozew wraz z Regulaminem oraz wzywa ją, aby w terminie 7 dni wniosła odpowiedź na pozew. Prezes Sądu informuje o wyznaczeniu arbitra przez stronę powodową i wzywa stronę pozwaną do wyznaczenia arbitra zgodnie z Regulaminem.

2. Prezes Sądu, po złożeniu przez ustanowionych arbitrów oświadczeń, o których mowa w § 16 ust. 5, niezwłocznie przekazuje im akta sprawy.

3. Brak odpowiedzi na pozew nie wstrzymuje postępowania.

§ 33

Powództwo wzajemne i zarzut potrącenia

1. Do czasu zakończenia pierwszego posiedzenia na rozprawie strona pozwana może wytoczyć powództwo wzajemne, jeżeli wzajemne roszczenie pozwanego pozostaje w związku z roszczeniem powoda lub nadaje się do potrącenia, a jego rozpoznanie należy do właściwości Sądu.

2. Do pozwu wzajemnego stosuje się odpowiednio postanowienia Regulaminu dotyczące pozwu. Pozew wzajemny podlega rozpoznaniu przez Zespół Orzekający ustanowiony dla rozpoznania pozwu głównego.

3. Do czasu zamknięcia rozprawy strona pozwana może podnieść zarzut potrącenia, jeżeli roszczenie pozwanego nadaje się do potrącenia z roszczeniem powoda.

4. Na wniosek stron, zgłoszony do czasu zamknięcia rozprawy, Zespół Orzekający może zdecydować o połączeniu do wspólnego rozpoznania roszczenia zgłoszonego w innej sprawie między tymi stronami przed Sądem Arbitrażowym przy IPP, jeżeli sprawa ta jest rozpoznawana przez Zespół Orzekający w takim samym składzie.

§ 34

Dopuszczenie osoby trzeciej do udziału w toczącym się postępowaniu

1. Dopuszczenie osoby trzeciej do udziału w toczącym się postępowaniu arbitrażowym może nastąpić za zgodą stron, na podstawie postanowienia Zespołu Orzekającego.

2. Prezes Sądu wzywa osobę wskazaną w postanowieniu Zespołu Orzekającego, aby w terminie oznaczonym uiściła opłatę arbitrażową w wysokości określonej w „Taryfie opłat” obowiązującej w dacie wniesienia pozwu. Nieuiszczenie opłaty arbitrażowej w ustalonym terminie skutkuje niedopuszczeniem osoby trzeciej do udziału w postępowaniu.

3. Osobie trzeciej nie przysługuje prawo wyboru arbitra.

§ 35

Zawieszenie postępowania

1. Zespół Orzekający zawiesza postępowanie na zgodny wniosek stron.

2. Zespół Orzekający może, nie wcześniej niż po złożeniu odpowiedzi na pozew lub bezskutecznym upływie terminu określonego do jego złożenia, zawiesić postępowanie:

1) na wniosek powoda,

2) na wniosek pozwanego ze względu na inne toczące się postępowanie, od wyniku którego zależy rozstrzygnięcie sprawy,

3) z urzędu, jeżeli zachodzą okoliczności uniemożliwiające nadanie sprawie dalszego biegu.

3. Zespół Orzekający może postanowić o podjęciu postępowania na wniosek strony, a z urzędu, jeżeli przyczyna zawieszenia ustala. Jednakże Zespół Orzekający może podjąć postępowanie zawieszone z przyczyn określonej w ust. 2 pkt 2 stosownie do okoliczności, także przed prawomocnym zakończeniem postępowania, ze względu na które zawieszenie nastąpiło.

4. Zespół Orzekający może, w drodze postanowienia, umorzyć postępowanie zawieszone na wniosek stron lub strony, jeżeli:

1) strony zgodnie o to wnoszą,

2) żadna ze stron nie złoży wniosku o podjęcie postępowania przed upływem roku od daty wydania postanowienia o zawieszeniu, ani też w tym terminie nie sprzeciwi się jego umorzeniu.

5. Zespół Orzekający postanawia o umorzeniu postępowania w każdym przypadku, gdy od jego zawieszenia upłynęły trzy lata.

§ 36

Rozprawa

1. Zespół Orzekający rozpoznaje sprawę na rozprawie, chyba że strony uzgodnią, że postępowanie prowadzone będzie bez wyznaczania rozprawy, albo jeżeli strony wyraziły zgodę przedstawiły okoliczności, które uznają za istotne dla obrony swoich praw, a Zespół Orzekający uzna sprawę za dostatecznie wyjaśnioną do rozstrzygnięcia bez przeprowadzania rozprawy. Jednakże Zespół Orzekający rozpoznaje sprawę na rozprawie, jeżeli zażąda tego jedna ze stron, które nie uzgodni, że postępowanie prowadzone będzie bez wyznaczania rozprawy.

2. Rozprawą jest niejawną. Poza stronami i ich pełnomocnikami w rozprawie mogą brać udział jedynie osoby wezwane oraz, za zgodą stron i Zespołu Orzekającego, inne osoby - nie więcej niż po dwie wskazane przez każdą ze stron. Na rozprawie może być obecny Prezes Sądu.

3. Termin rozprawy wyznacza Przewodniczący Zespołu. Przewodniczący Zespołu wydaje zarządzenia niezbędne do przygotowania rozprawy, tak aby rozstrzygnięcie sprawy nastąpiło, jeżeli to możliwe, już po pierwszym posiedzeniu. O terminie i miejscu rozprawy zawiadamia strony Sekretarz Generalny Sądu. Przewodniczący Zespołu dąży do tego, by rozprawa odbyła się w terminie miesiąca od dnia wniesienia i opłacenia pozwu.

4. Rozprawą kieruje Przewodniczący Zespołu Orzekającego. Arbitrowi jednemu przysługują uprawnienia Przewodniczącego Zespołu Orzekającego i Zespołu Orzekającego.

5. Nieobecność na rozprawie strony lub jej pełnomocnika, prawidłowo powiadomionych, nie wstrzymuje postępowania.

§ 37

Dowody

1. Zespół Orzekający rozstrzyga według własnego przekonania o wioskach dowodowych stron. Zespół Orzekający może w szczególności przeprowadzić dowód z dokumentów, oświadczeń, przesłuchania świadków, stron, z opinii biegłych, a także innych dowodów, jakie uzna za niezbędne dla wyjaśnienia sprawy. Zespół Orzekający może także żądać od stron dostarczenia biegłemu odpowiednich informacji oraz przedstawienia lub udostępnienia do zbadania dokumentów lub innych przedmiotów.

2. W braku odmiennego uzgodnienia stron, biegly, po przedstawieniu swojej opinii, na żądanie strony, lub gdy Zespół Orzekający uzna to za konieczne, bierze udział w rozprawie w celu udzielenia wyjaśnień i odpowiedzi na pytania strony i Zespołu Orzekającego.

3. Zespół Orzekający ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Zespół Orzekający ocenia na tej podstawie, jakie znaczenie nadać odmowie przedstawienia przez stronę dowodu lub przeszkodom stawianym przez nią w jego przeprowadzeniu.

4. W razie potrzeby przeprowadzenia dowodu poza miejscem rozprawy, Zespół Orzekający może powierzyć tę czynność jednemu z arbitrów. Strony i ich pełnomocnicy mają prawo brać udział w przeprowadzeniu dowodu przez arbitra wyznaczonego przez Zespół Orzekający.

5. W razie potrzeby Zespół Orzekający może zwrócić się do właściwego sądu powszechnego o przeprowadzenie dowodu lub czynności, której sam nie może wykonać.

6. Sąd pobiera zaliczki na czynności przeprowadzane przez Zespół Orzekający zgodnie z „Taryfą opłat” obowiązującą w dniu wniesienia pozwu.

§ 38

Protokoły

1. Protokoły sporządza się z przebiegu rozprawy i innych czynności Zespołu Orzekającego lub czynności dokonanych przez arbitra wyznaczonego przez Zespół Orzekający zgodnie z § 37 ust. 4. Protokola wyznacza Prezes Sądu.

2. Protokół sporządza się w języku postępowania, chyba że strony postanowią inaczej. Protokół podpisują protokolant oraz Przewodniczący Zespołu Orzekającego.

3. Przebieg czynności protokolowanych może zostać utrwalony za pomocą aparatury rejestrującej dźwięk i/lub obraz, o czym należy przed uruchomieniem aparatury uprzedzić wszystkie osoby uczestniczące w czynności.

4. Stronom i ich pełnomocnikom, Sąd - na ich wniosek - wydaje odpisy protokołów za pokwitowaniem oraz udostępnia możliwość przejr-

zenia akt sprawy w godzinach urzędowania.

5. Strona może żądać sprostowania lub uzupełnienia protokołu, nie później jednak niż na następnym posiedzeniu, a protokołu rozprawy, na której nastąpiło jej zamknięcie — aż do czasu doręczenia jej wyroku.

§ 39

Zamknięcie rozprawy

1. Przewodniczący zamyka rozprawę, gdy Zespół Orzekający uzna sprawę za dostatecznie wyjaśnioną lub uzna, że strony mogły wyczerpująco przedstawić okoliczności, które uważają za istotne dla obrony swoich praw.

2. Przewodniczący Zespołu może otworzyć zamkniętą rozprawę, jeżeli przed wydaniem wyroku, Zespół Orzekający uzna to za konieczne.

§ 40

Umorzenie postępowania

1. Poza wypadkami, o których mowa w § 29 ust. 7, § 35 ust. 4 i 5 oraz § 46 ust. 1 pkt 1, Zespół Orzekający wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli:

1) powód cofnął pozew, chyba że pozwany zgłosił sprzeciw, a Zespół Orzekający uznał, że ma on interes prawny w rozstrzygnięciu sporu,

2) dalsze postępowanie stało się zbędne lub niemożliwe.

2. Przed powołaniem/wyznaczeniem Zespołu Orzekającego, postanowienie o umorzeniu postępowania wydaje Prezes Sądu.

Rozdział IV

Wyroki i Postanowienia

§ 41

Orzeczenia Sądu

1. Zespół Orzekający rozstrzyga sprawę wyrokami. Wyrok jest wiążący dla stron, które przez poddanie sporu rozstrzygnięciu Sądu Arbitrażowego przy IPP zobowiązały się do jego wykonania.

2. W wypadkach określonych w Regulaminie oraz w innych sprawach niewymagających wydania wyroku, Prezes Sądu oraz Zespół Orzekający wydają postanowienia.

§ 42

Wyroki

1. Wyrok powinien zostać wydany w ciągu tygodnia od zamknięcia rozprawy. Prezes Sądu może z urzędu, bądź na wniosek Przewodniczącego Zespołu Orzekającego, przedłużyć powyższy termin na czas oznaczony, jeśli jest to niezbędne ze względu na złożoność problemów będących przedmiotem rozstrzygnięcia lub innej okoliczności sprawy.

2. Zespół Orzekający wydaje wyrok po przeprowadzeniu niejawniej narady obejmującej dyskusję oraz głosowanie nad wyrokiem, a w razie potrzeby, także nad zasadniczymi motywami rozstrzygnięcia. Wyrok zapada większością głosów. Jeżeli jeden z arbitrów odmawia udziału w głosowaniu, pozostali arbitrzy mogą przeprowadzić głosowanie bez jego udziału.

3. Arbitr, który w głosowaniu nie zgodził się z większością, może zgłosić zdanie odrębne, czyniąc odpowiednią wzmiankę przy swoim podpisie na wyroku. Arbitr ten może także złożyć do akt sprawy uzasadnienie zdania odrębnego, które powinno zostać sporządzone w tym samym terminie co uzasadnienie wyroku.

4. Prezes Sądu może żądać od Przewodniczącego Zespołu Orzekającego wyjaśnienia przyczyn niewydania przez Zespół Orzekający wyroku w terminie określonym w ust. 1, także gdy został on przedłużony przez Prezesa Sądu.

§ 43

Treść wyroku

Wyrok powinien zawierać:

- 1) oznaczenie arbitrów i stron oraz datę i miejsce wydania wyroku,
- 2) podstawę właściwości Sądu (powołanie zapisu na Sąd),
- 3) rozstrzygnięcie o wszystkich żądaniach pozwu oraz o żądaniach zgłoszonych w toku postępowania wraz z uzasadnieniem obejmującym motywy, którymi Zespół Orzekający kierował się przy wydaniu wyroku,
- 4) rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów postępowania oraz kosztów zastępstwa procesowego jednego pełnomocnika, stosownie do nakładu pracy, nie więcej jednak niż 100.000,00 złotych lub równowartości tej kwoty wyrażonej w innej walucie, ustalonej w oparciu o średni kurs waluty polskiej do innych walut, ogłaszany przez Narodowy Bank Polski w dniu poprzedzającym jej zasadzenie,
- 5) na wniosek strony - rozstrzygnięcie o kosztach przejazdów i noclegów arbitrów, które obciążają tę stronę i rozliczane są z zaliczki pobranej od niej przez Sąd na wydatki arbitrażowe.

§ 44

Wyrok częściowy i wyrok wstępny

1. Zespół Orzekający może wydać wyrok częściowy, jeżeli do rozstrzygnięcia nadaje się tylko część żądania lub niektóre żądania pozwu albo pozwu wzajemnego.

2. Wyrokiem częściowym Zespół Orzekający może także rozstrzygnąć o całości żądania pozwu albo pozwu wzajemnego.

3. Zespół Orzekający może wydać wyrok wstępny, uznając roszczenie za usprawiedliwione co do zasady, prowadząc dalej postępowanie (rozprawę) co do spornej wysokości żądania.

4. Wniesienie skargi o uchylenie wyroku częściowego lub wstępnego nie hamuje dalszego postępowania w sprawie.

Regulamin Stałego Sądu Arbitrażowego przy Izbie Pracodawców Polskich w Warszawie c.d.

§ 45

Forma, podpisanie, data i doręczenie wyroku

- Wyrok sporządzany jest na piśmie i doręczany stronom postępowania po uiszczeniu wszystkich kosztów postępowania.
- Oryginał wyroku i wszystkie jego odpisy muszą być opatrzone podpisami wszystkich członków Zespołu Orzekającego lub co najmniej dwóch członków Zespołu Orzekającego, z zaznaczeniem przyczyny braku podpisu któregośkolwiek z nich oraz podpisami Prezesa Sądu, a także pieczęcią Sądu.
- Prezes Sądu podpisując wyrok stwierdza, że Zespół Orzekający powołany został zgodnie z Regulaminem oraz że podpisy członków Zespołu Orzekającego są autentyczne.
- Data wyroku jest datą podpisania wyroku przez arbitra jedynego, a jeżeli Zespół Orzekający składa się z trzech arbitrow — data złożenia podpisu przez drugiego z nich.
- Prezes Sądu, przed podpisaniem wyroku może, bez ingerencji w merytoryczną treść rozstrzygnięcia, przekazać wyrok Przewodniczącemu Zespołu Orzekającego w celu dokonania niezbędnych poprawek formalnych i sprostowania oczywistych omyłek.

§ 46

Orzeczenie w wypadku ugody

- Jeżeli po dokonaniu wyboru arbitra przewodniczącego lub arbitra jedynego strony zawarły ugodę, Zespół Orzekający:
 - wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania,
 - na wniosek stron nadaje ugodzie formę wyroku.
- Osnowa ugody zawartej przed Sądem powinna zostać wciągnięta do protokołu i stwierdzona podpisami stron.
- Przepis ust. 1 pkt 2 ma zastosowanie w szczególności do tych postanowień ugody, które nadają się do egzekucji w rozumieniu przepisów Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu egzekucyjnym albo podlegać uznaniu lub stwierdzeniu wykonalności według właściwych przepisów o uznaniu i wykonaniu wyroku sądu polubownego i ugodę przed nim zawartych.

§ 47

Sprostowanie i wykładnia wyroku

- Strona, w terminie dwóch tygodni od otrzymania wyroku, może zgłosić wniosek, doręczając jego odpis drugiej stronie, o:
 - rozstrzygnięcie wątpliwości co do treści wyroku (wykładnię wyroku),
 - sprowadzenie w tekście wyroku niedokładności, błędów pisarskich albo rachunkowych lub innych oczywistych omyłek.
- Zespół Orzekający może dokonać sprostowania wyroku także z urzędu.
- Wzmiankę o sprostowaniu wyroku postanowieniem Zespołu Orzekającego umieszcza się na oryginale wyroku oraz na jego odpisach. Dalsze odpisy wyroku wydaje się z uwzględnieniem sprostowania.
- Wykładnia wyroku, dokonana przez Zespół Orzekający, stanowi jego integralną część.

§ 48

Uzupełnienie wyroku

- Strona może, w terminie miesiąca od dnia otrzymania wyroku, zgłosić wniosek, doręczając jego odpis drugiej stronie, o rozstrzygnięcie o żądaniach zgłoszonych w pozwie lub w postępowaniu, o których Zespół Orzekający nie orzekł w wyroku (uzupełnienie wyroku).
- Jeżeli Zespół Orzekający uzna wniosek za zasadny, wydaje wyrok uzupełniający w terminie nie dłuższym niż jeden miesiąc od dnia złożenia wniosku. § 42 ust. 1 zd. 2 stosuje się odpowiednio.
- Zespół Orzekający wydaje wyrok uzupełniający także w razie podjęcia postępowania zgodnie z § 27 ust. 3, po wykonaniu czynności wskazanych przez sąd powszechny. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

§ 49

Publikacja orzeczeń

Prezes Sądu może wyrazić zgodę na publikację orzeczenia w całości lub w części, zapewniając anonimowość oraz poszanowanie woli stron postępowania.

Rozdział V

Mediacja

§ 50

Wszczęcie postępowania mediacyjnego

- Przed wszczęciem postępowania przed sądem polubownym lub sądem powszechnym, strona sporu może zwrócić się do Sądu Arbitrażowego przy IPP z wnioskiem o przeprowadzenie, na podstawie Regulaminu, postępowania zmierzającego do ugodowego zakończenia sporu przedstawionego we wniosku.
- Wniosek o przeprowadzenie mediacji powinien zawierać: oznaczenie stron, żądanie wraz z przycięciem uzasadniających je okoliczności, podpis strony oraz wymienienie załączników. Jeżeli strony zawarły umowę o mediację na piśmie, do wniosku dołączają się odpisy tej umowy.

§ 51

Wnieście opłaty mediacyjnej oraz wezwanie drugiej strony

- Prezes Sądu wzywa wnioskodawcę, aby w terminie oznaczonym, nie dłuższym niż trzy tygodnie, uiścić opłatę rejestracyjną oraz połowę opłaty mediacyjnej w wysokości określonej w „Taryfie opłat” obowiązującej w dniu złożenia wniosku, a jeżeli wniosek nie odpowiada wymaganiom określonym w § 50 ust. 2 - uzupełnił jego braki.
- Po uiszczeniu opłat przez wnioskodawcę, Prezes Sądu doręcza drugiej stronie wniosek i wzywa ją do złożenia oświadczenia o wyrażeniu zgody na udział w postępowaniu mediacyjnym oraz do uiszczenia połowy opłaty mediacyjnej, w terminie oznaczonym, nie dłuższym niż trzy tygodnie.
- Jeżeli druga strona nie wyraziła zgody na przeprowadzenie postępowania mediacyjnego, zwraca się wnioskodawcy wpłaconą przez niego opłatę mediacyjną.

§ 52

Mediator

- Po wyrażeniu przez drugą stronę sporu zgody na postępowanie mediacyjne i po wpłaceniu przez nią połowy opłaty mediacyjnej, Prezes Sądu wzywa strony do powołania mediatora, w terminie nie dłuższym niż trzy tygodnie.
- W przypadku braku powołania mediatora przez strony, mediatora wyznacza Prezes Sądu.
- Dotyczące arbitrow przepis § 20 ust. 4, § 21 ust. 2 i 3, § 22 ust. 3, § 24-25 oraz § 26 ust. 1-5, stosuje się odpowiednio do mediatora, z tym że uprawnienia Zespołu Orzekającego przysługują mediatorowi.

§ 53

Postępowanie mediacyjne

- Po otrzymaniu od stron akt dotyczących sporu, mediator organizuje spotkanie mediacyjne, wysłuchuje strony i przedstawia stronom propozycje polubownego uregulowania sporu.
- Przed spotkaniem mediacyjnym lub w trakcie jego trwania, mediator może porozumiewać się ze stronami wspólnie, lub z każdą z osobna, nakładając je do zawarcia ugody.
- Mediator powinien dołożyć starań, aby postępowanie mediacyjne zakończyło się na pierwszym spotkaniu, chyba że strony i mediator postanowią inaczej.
- Żadne oświadczenia, wyjaśnienia i wnioski stron, złożone w trakcie postępowania mediacyjnego w związku z możliwością ugodowego zakończenia sporu, nie mogą być brane pod uwagę w postępowaniu arbitrażowym, ani sądowym, chyba że strony postanowią inaczej.

§ 54

Zakończenie postępowania mediacyjnego

- Jeżeli strony wyrażą zgodę na zawarcie ugody, mediator sporządza protokół, zawierający warunki i osnovę ugody. Postępowanie mediacyjne kończy się podpisaniem protokołu przez strony i mediatora.
- Jeżeli mediacja nie doprowadzi do zawarcia przez strony ugody, postępowanie mediacyjne zostaje zakończone złożeniem przez mediatora do akt sprawy oświadczenia na piśmie stwierdzającego, że do ugody nie doszło.

§ 55

Nadanie ugodzie formy wyroku

- Na zgodny wniosek stron o nadanie ugodzie zawartej w postępowaniu mediacyjnym formy wyroku, Prezes Sądu wyznacza mediatora arbitrem uprawnionym do wydania wyroku.
- Prezes Sądu wzywa strony, aby w terminie oznaczonym, nie dłuższym niż trzy tygodnie, uiścić opłatę arbitrażową należną z tytułu rozstrzygnięcia sporu przez Sąd, z uwzględnieniem dokonanych opłat mediacyjnych. Wysokość opłaty arbitrażowej określona jest w „Taryfie opłat” obowiązującej w dniu złożenia wniosku.
- Do wyroku wydanego w wyniku postępowania mediacyjnego, stosuje się odpowiednio przepisy § 41-45 oraz § 47-48 Regulaminu.

§ 56

Klauzula wejścia w życie Regulaminu

Niniejszy Regulamin wchodzi w życie z dniem 1 maja 2010 r.

STATUT SĄDU ARBITRAŻOWEGO PRZY IZBIE PRACODAWCÓW POLSKICH W WARSZAWIE

§ 1.

Nazwa, siedziba i pieczęć Sądu

- Sąd Arbitrażowy przy Izbie Pracodawców Polskich, zwany dalej „Sądem”, jest stałym sądem polubownym działającym przy Izbie Pracodawców Polskich w Warszawie, zwanej dalej „IPP”, powołanym do rozstrzygania sporów powstałych pomiędzy stronami w związku z określonymi, umownymi lub pozaukładowymi stosunkami prawnymi, poddany rozstrzygnięciu w ważnej umowie o arbitraż.
- Sąd, w językach obcych używa nazwy: - angielskim: Court of Arbitration at the Chamber of Polish Employers, - francuskim: Cour d'Arbitrage près de la Chambre Polonaise des Employeurs, - niemieckim: Schiedsgericht bei der Polnischen Arbeitgeberkammer,
- Siedzibą Sądu jest Warszawa.
- Sąd używa pieczęci okrągłej ze swoją nazwą i oznaczeniem siedziby.

§ 2.

Organy Sądu

Organem Sądu jest Prezes Sądu.

§ 3.

Prezes Sądu

- Prezes Sądu kieruje Sądem i reprezentuje Sąd na zewnątrz.
- Prezesa Sądu powołuje i odwołuje Prezes IPP. Prezesem Sądu może być Prezes IPP.
- Prezes IPP stwierdza wygaśnięcie mandatu Prezesa Sądu w trakcie kadencji w wypadku:

- śmierci,
- zrzeczenia się funkcji,
- skażenia prawomocnym wyrokiem sądu.
- Prezes IPP odwołuje Prezesa Sądu w trakcie kadencji w wypadku:
 - stwierdzenia orzeczeniem lekarza sądowego trwałej niezdolności do pełnienia obowiązków,
 - podjęcia jakiegokolwiek działalności konkurencyjnej względem działalności Sądu,
 - stwierdzenia, że Prezes Sądu, z jakiegokolwiek przyczyny, nie daje rękojmi prawidłowego wykonywania swych obowiązków.
- Odwołanie Prezesa Sądu następuje z chwilą podjęcia uchwały przez Prezesa IPP.
- Do zakresu działania Prezesa Sądu należy w szczególności:

- wykonywanie obowiązków i uprawnień zastrzeżonych dla Prezesa Sądu w niniejszym Statucie i w Regulaminie Sądu Arbitrażowego.
- opracowanie i przedstawianie Prezesowi IPP, nie rzadziej niż raz na rok, bieżącej informacji o działalności Sądu i Prezesa Sądu oraz rocznego, pisemnego sprawozdania z działalności Sądu i Prezesa Sądu,
- przyjmowanie i kontrola pod względem formalnym indywidualnych wniosków o wpis, o których mowa w § 6 ust. 6,
- opracowywanie projektu Regulaminu Sądu lub jego zmiany oraz przedkładanie tego projektu Prezesowi IPP,
- promocja działalności Sądu w kraju i za granicą,
- organizacja badań naukowych dotyczących sądownictwa arbitrażowego, utrzymywanie kontaktów i wymiana doświadczeń z sądami

i instytucjami arbitrażowymi w kraju i za granicą, w tym także uczestniczenie w krajowych i międzynarodowych konferencjach i spotkaniach związanych z sądownictwem arbitrażowym.

§ 4

Sekretariat Sądu i Wydział Obsługi Prawnej Sądu

Prezes Sądu organizuje funkcjonowanie sekretariatu sądu oraz wydziału obsługi prawnej sądu. Funkcje te lub niektóre zadania można powierzyć osobom lub podmiotom trzecim.

§ 5

Wynagrodzenie Prezesa Sądu

Wynagrodzenie Prezesa Sądu ustala Prezes IPP i podpisuje z nim stosowną umowę.

§ 6

Arbitrzy i Mediatorzy

- Arbitrem i mediatorom może być osoba fizyczna mająca pełną zdolność do czynności prawnych, korzystająca w pełni z praw publicznych.
- Arbiter i mediator jest bezstronny i niezależny, pełni funkcję wedle swojej najlepszej wiedzy i umiejętności zgodnie z „Zasadami Etyki Arbitra” Sądu.
- Raz w roku Prezes Sądu może zwoływać Kolegium Arbitrów Sądu Arbitrażowego przy IPP, zwane dalej „Kolegium”. W skład Kolegium wchodzi arbitrzy i mediatorzy wpisani na prowadzone przez Sąd listy arbitrow i mediatorow. Kolegium ma charakter opiniodawczo-dyskusyjny. Obradami kieruje Prezes Sądu. W Kolegium uczestniczą

>>> c.d. str. 8

członkowie organów Sądu oraz osoby zaproszone przez Prezesa Sądu do udziału w obradach lub ich części.

4. Sąd może prowadzić:

- 1) Listę Arbitrów Rekomendowanych przez Sąd Arbitrażowy przy IPP w Warszawie,
- 2) Listę Mediatorów Centrum Mediacji Sądu Arbitrażowego przy IPP w Warszawie,
5. Prezes Sądu decyduje o czasie obowiązywania (okresie) kolejnych

edycji list, o których mowa w ust. 4.

6. Osoby ubiegające się o wpis na listy, o których mowa w ust. 4, składają do Prezesa Sądu wnioski wraz z kwestionariuszem arbitra/mediatora według wzoru określonego przez Prezesa Sądu.

7. Prezes Sądu może określić szczegółowe zasady i tryb ustalania kolejnych edycji list, o których mowa w ust. 4 oraz wpisów na listy oraz wykreśleń z tych list.

8. Mediatorzy obowiązani są do uczestniczenia w szkoleniach organizowanych przez Prezesa Centrum Mediacji w wymiarze przynajmniej

8 godzin w roku kalendarzowym.

§ 7

Zakaz podejmowania działań sprzecznych z interesami Sądu
Prezes Sądu oraz pracownicy sądu nie mogą pełnić funkcji arbitra i mediatora z nominacji zastępczej, jak również występować przed Sądem jako pełnomocnik strony postępowania.

§ 8

Przepisy przejściowe i końcowe

Statut wchodzi w życie z dniem 1.05.2010 r.

TARYFA OPŁAT ZA CZYNNOŚCI SĄDU ARBITRAŻOWEGO PRZY IZBIE PRACODAWCÓW POLSKICH

§ 1

Przepis ogólny

1. Taryfa opłat za czynności Sądu Arbitrażowego przy IPP w Warszawie, zwana dalej „Taryfą Opłat”, określa zasady i tryb pobierania opłat za czynności Sądu oraz zaliczek na pokrycie wydatków.

2. Wszystkie opłaty i zaliczki pobierane są przez Sąd w kwocie brutto z doliczeniem należnego podatku od towarów i usług (VAT).

3. Jeżeli opłata lub zaliczka jest uiszczana w walucie obcej, strona wnosi w tej walucie kwotę stanowiącą równowartość opłaty lub zaliczki wyrażonej w złotych polskich według kursu sprzedaży waluty polskiej do innych walut, ogłoszanego przez Narodowy Bank Polski w dniu poprzedzającym dokonanie czynności, w związku z którą opłata lub zaliczka jest pobierana.

§ 2

Rodzaje opłat

Opłatami za czynności Sądu są:

- 1) opłata rejestracyjna,
- 2) opłata arbitrażowa,
- 3) opłata mediacyjna.

§ 3

Wydatki

1. Koszty przeprowadzenia czynności w postępowaniu stanowią powiększone o 50% wydatki obciążające strony postępowania, a w szczególności:

- 1) koszty podróży i noclegu arbitrów,
- 2) koszty podróży i noclegu oraz utraconych zarobków lub dochodów strony wezwanej przez sąd do osobistego stawiennictwa,
- 3) koszty podróży i noclegu oraz utraconych zarobków lub dochodów świadków,
- 4) wydatki związane z doręczaniem pism i zawiadomień pisemnych w postępowaniu w drodze innej niż przez pocztę,
- 5) wynagrodzenie i zwrot kosztów poniesionych przez biegłych i tłumaczy,
- 6) koszty rejestracji przebiegu rozprawy lub jej części za pomocą urządzeń rejestrujących dźwięk, jak również koszty stogramu oraz sporządzenia na tych podstawach pisemnego protokołu rozprawy, jeżeli nastąpiło to na żądanie strony/stron,
- 7) koszty przeprowadzenia innych dowodów w sprawie.

2. Nie obciążają stron postępowania wydatki związane:

- 1) z funkcjonowaniem administracji (sekretariatu) Sądu,
- 2) z doręczaniem pism i zawiadomień pisemnych w postępowaniu przez pocztę,
- 3) z użyciem przez Sąd środków komunikacji elektronicznej lub innych środków porozumiewania się na odległość,
- 4) z komunikowaniem się arbitrów,
- 5) ze zwrotem (rozliczeniem) pobranych opłat i zaliczek.

§ 4

Wpłaty opłat i zaliczek

1. Należne opłaty oraz zaliczki na pokrycie wydatków wpłacane są na wskazany stronie rachunek bankowy Sądu.

2. Sąd nie rozpoznaje wniosku, ani nie dokonuje czynności, jeśli we właściwym terminie nie zostanie w całości uiszczona należna opłata lub zaliczka na pokrycie wydatków.

3. Pismo wnoszone przez kilka osób podlega jednej opłacie. Jeżeli jednak przedmiotem sprawy są roszczenia lub zobowiązania jednego rodzaju i oparte na jednakowej podstawie faktycznej i prawnej (współuczestnictwo formalne), każdy współuczestnik uiszcza opłatę oddzielnie, stosownie do swojego roszczenia lub zobowiązania.

4. W postępowaniu mediacyjnym opłatę rejestracyjną oraz opłatę medycijną strony uiszczają po połowie.

5. Rozliczenie pobranych przez Sąd opłat i zaliczek następuje według obowiązujących zasad rachunkowości i księgowości.

§ 5

Opłata rejestracyjna

1. Strona powodowa wnosi opłatę rejestracyjną w wysokości 2.500 zł., z zastrzeżeniem ust. 2, 3 i 4.

2. Wysokość opłaty rejestracyjnej wynosi 1.500 zł.: w postępowaniu mediacyjnym.

3. Nie pobiera się opłaty rejestracyjnej w przypadkach:

- 1) ponownego podjęcia postępowania w sprawie po uchyleniu wyroku Sądu Arbitrażowego przy IPP,
- 2) wniosku stron o nadanie formy wyroku ugodzie zawartej w postępowaniu mediacyjnym.

§ 6

Opłata arbitrażowa w postępowaniu ogólnym

1. Strona powodowa oraz strona podnosząca zarzut potrącenia wnoszą opłatę arbitrażową w wysokości określonej w § 8 w tabeli opłat arbitrażowych.

2. Przepis ust. 1 oraz § 4 ust. 2 stosuje się odpowiednio, jeżeli Zespół Orzekający, zgodnie z postanowieniami Regulaminu Sądu, określił rzeczywistą wartość przedmiotu sporu.

3. Połowa opłaty arbitrażowej pobierana jest:

- 1) od dopuszczonej do postępowania osoby trzeciej,
- 2) w przypadku podjęcia jeszcze raz postępowania w sprawie, po uchyleniu przez sąd powszechny wyroku Sądu Arbitrażowego przy IPP,
- 3) w przypadku gdy Sąd Arbitrażowy przy IPP rozpoznaje sprawę jako sąd drugiej instancji.

4. Jeżeli strony, które nie zawarły ugody w postępowaniu mediacyjnym, wyraziły na piśmie zgodę na rozpoznanie sprawy w postępowaniu arbitrażowym, strona powodowa wnosi należną opłatę arbitrażową w wysokości pomniejszonej o uiszczoną przez strony opłatę medycijną. Przepis ten stosuje się odpowiednio, jeżeli zgodnie z treścią klauzuli arbitrażowej (zapisu na sąd), postępowanie mediacyjne poprzedza postępowanie arbitrażowe.

5. Opłata arbitrażowa w wysokości powiększonej o połowę pobierana jest, jeżeli sprawę rozpatruje Zespół Orzekający składający się z trzech arbitrów.

§ 7

Zwrot opłaty arbitrażowej

Sąd zwraca połowę opłaty arbitrażowej, jeżeli:

- 1) strona cofnęła powództwo przed dokonaniem wyboru arbitra przewodniczącego lub arbitra jednego,
- 2) nastąpiło pełne uznanie powództwa przed dokonaniem wyboru arbitra przewodniczącego lub arbitra jednego,
- 3) strony zawarły ugodę nie później niż przed pierwszą rozprawą,
- 4) Zespół Orzekający stwierdził brak właściwości Sądu, jeżeli zarzut braku właściwości został podniesiony przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy, nie później jednak niż przed pierwszą rozprawą,

5) strony zawarły ugodę w postępowaniu mediacyjnym wszczętym w trakcie postępowania arbitrażowego; przepis § 10 ust. 2 nie stosuje się.

§ 8

Tabela opłat arbitrażowych

Opłata arbitrażowa wynosi:

- 1) do 40.000,00 zł. - 4.000,00 zł.;
- 2) od 40.001,00 do 100.000,00 zł. - od pierwszych 40.000,00 zł. - 4.000,00 zł., a od nadwyżki ponad 40.000,00 zł. - 8%;
- 3) od 100.001,00 do 1.000.000,00 zł. - od pierwszych 100.000,00 zł. - 8.000,00 zł., a od nadwyżki ponad 100.000,00 zł. - 7%;
- 4) od 1.000.001,00 - od pierwszego 1.000.000,00 zł. - 70.000,00 zł., a od nadwyżki ponad 1.000.000,00 zł. - 6%;

§ 9

Waluta opłaty

Wszystkie opłaty uiszczane są w PLN na rachunek bankowy SA IPP.

§ 10

Opłata medycyjna w postępowaniu ogólnym

1. Opłata medycyjna wynosi 1/3 opłaty arbitrażowej.

2. W razie nadania przez Sąd ugodzie zawartej w postępowaniu mediacyjnym formy wyroku pobierana jest 1/2 opłaty arbitrażowej, z uwzględnieniem (zaliczeniem) dokonanych opłat medycyjnych. Należną opłatę arbitrażową strony uzupełniają po połowie.

3. Opłaty medycyjnej nie pobiera się, jeżeli strona, na wniosek lub za zgodą stron postępowania arbitrażowego, postanowi o rozpoznaniu sprawy w postępowaniu mediacyjnym.

§ 11

Opłata medycyjna w sprawach pracowniczych

Pracownik zwolniony jest z opłaty medycyjnej. Całą opłatę medycijną pokrywa pracodawca.

§ 12

Zaliczki na pokrycie wydatków

1. Strona, która wniosła o podjęcie w postępowaniu czynności połączonej z wydatkami, obowiązana jest złożyć zaliczkę na ich pokrycie. W razie podjęcia czynności przez Sąd z urzędu, postanawia on jednocześnie o tym, która ze stron zobowiązana jest do uiszczenia zaliczki na wydatki związane z podejmowaną czynnością.

2. Sąd oznacza wysokość zaliczki i termin jej złożenia.

§ 13

Opłaty za administrowanie arbitrażem „ad hoc”

Przepisy niniejszej Taryfy Opłat stosuje się odpowiednio do arbitrażu „ad hoc” administrowanego przez Sąd Arbitrażowy przy IPP.

§ 14

Opłaty za odpisy

Za sporządzone na żądanie strony uwierzytelnione odpisy pobiera się opłatę w wysokości 10 zł za stronę.

§ 15

Klauzula wejścia w życie

Niniejsza Taryfa Opłat wchodzi w życie z dniem 1.05.2010 r.

Zasady Etyki Arbitra i Mediatora Sądu Arbitrażowego przy IPP w Warszawie

Niniejsze zasady zawierają wytyczne dotyczące zachowania oczekiwanego od osób, które podejmują się funkcji arbitra (w tym także arbitra przewodniczącego lub arbitra jedynego) w sporach poddanych rozstrzygnięciu Sądu Arbitrażowego przy IPP. O ile wynika to z kontekstu, obowiązki arbitra są zarazem obowiązkami zespołu orzekającego. Skutki naruszenia niniejszych zasad określają przepisy prawa. Zasady, których naruszenie nie jest w ten sposób sankcjonowane, należy traktować jako zalecenia.

1. Niezależność i bezstronność arbitra

Bez względu na sposób powołania arbitra nie jest rzecznikiem żadnej strony. Arbitr powinien zachowywać się w sposób zrównoważony i bezstronny zarówno wobec stron, jak wszystkich innych uczestników postępowania; powinien unikać zachowania lub wypowiedzi, które mogłyby sugerować negatywny stosunek do którejkolwiek ze stron. Osoba powołana na arbitra może wyrazić zgodę na przyjęcie tej funkcji tylko wówczas, jeżeli jest całkowicie przekonana, że:

- może wykonywać tę funkcję w sposób bezstronny,
- posiada niezbędne kwalifikacje do rozstrzygnięcia sprawy będącej przedmiotem sporu,
- może poświęcić postępowaniu czas i uwagę, jakiej strony mogą od niej rozsądnie oczekiwać.

Arbitr powinien dbać o rzetelność postępowania, a w szczególności o zachowanie niezależności i bezstronności własnej oraz pozostałych arbitrow. Nawet w wypadku, gdy strony akceptują arbitra mimo ujawnienia okoliczności wskazujących na jego zależność od jednej z nich, arbitra nie powinien podejmować się funkcji, jeżeli nie ma pewności co do swojej bezstronności. Arbitr nie może poddawać się przy podejmowaniu decyzji naciskom zewnętrznym, obawom przed krytyką ani kierować się osobistym interesem. Arbitr nie może angażować się w żadną działalność lub powiązania finansowe, handlowe, zawodowe, rodzinne lub towarzyskie, a także przyjmować korzyści finansowych lub osobistych, które mogłyby wywołać uzasadnione wątpliwości co do jego niezależności lub bezstronności. W szczególności nie wolno mu przyjąć jakiegokolwiek wynagrodzenia z tytułu wykonywania funkcji arbitra, poza wynagrodzeniem określonym w Regulaminie Sądu, ani jakiegokolwiek innej bezpośredniej lub pośredniej korzyści majątkowej lub istotnej grzechności od którejkolwiek ze stron. Arbitr powinien unikać budzącej wątpliwości co do jego niezależności lub bezstronności działalności i pozostać także przez okres co najmniej dwóch lat po zakończeniu postępowania. Arbitr powinien podejmować wszelkie rozsądne działania dla zapewnienia uczciwego, szybkiego i oszczędnego rozstrzygnięcia sporu. Arbitr powinien dokładać starań dla udaremnienia prób przewlekania postępowania. Nie jest bezstronny i nie powinien podjąć się funkcji arbitra, kto już przed rozpoczęciem postępowania sprzął jedną ze stron lub z jakiegokolwiek tytułu posiada uprzednią znajomość przedmiotu sporu w zakresie, w jakim jego okoliczności nie zostały publicznie ujawnione. Dotyczy to w szczególności sytuacji, gdy potencjalny arbitra wydał jakąkolwiek opinię o przewidywanym wyniku sporu.

Arbitr, który jest członkiem lub pracownikiem kancelarii prawniczej, powinien uwzględnić przy ocenie swojej bezstronności i niezależności powiązania innych członków tej kancelarii oraz dołożyć starań, aby także w przyszłości nie nawiązywali oni stosunków, które mogłyby wywołać uzasadnione wątpliwości co do jego bezstronności i niezależności. Powiązania takie należy w każdym razie ujawnić stronom.

2. Ujawnienie okoliczności, mogących wywołać wątpliwości co do niezależności lub bezstronności arbitra; ustąpienie arbitra

Osoba, której zaproponowano pełnienie funkcji arbitra, powinna ujawnić:

- korzyści finansowe lub osobiste związane z wynikiem procesu arbitrażowego,
- aktualną lub przeszłą (co najmniej z okresu ostatnich 5 lat) działalność i powiązania finansowe, handlowe, zawodowe albo rodzinne, które mogłyby wywołać wątpliwości co do niezależności lub bezstronności arbitra, w tym w szczególności wskazujące na jego zależność od strony lub jej pełnomocnika; obowiązki ujawnienia dotyczą również sytuacji, gdy powiązania dotyczą bliskich członków rodziny, współpracowników albo wspólników arbitra,
- charakter i zakres ewentualnej uprzedniej znajomości przedmiotu sporu. Obowiązek ten trwa także po przyjęciu funkcji arbitra aż do zakończenia postępowania. Arbitr powinien niezwłocznie ustąpić, jeżeli wniosek o jego wyłączenie złożą lub poprz wszystkie strony uczestniczące w postępowaniu, bez względu na uzasadnienie i zasadność tego wniosku. Jeżeli z wnioskiem o wyłączenie arbitra występują tylko niektóre strony, powinien również ustąpić, chyba że po starannym rozważeniu sprawy dojdzie do wniosku, że zarzuty nie są istotne, zaś jego ustąpienie lub wyłączenie mogłoby narazić stronę na szkodę lub szczególne utrudnienia. Arbitr powinien w terminie 7 dni od daty doręczenia mu odpisu wniosku o jego wyłączenie przedstawić Prezesowi Sądu pisemne uzasadnienie, jeżeli nie zamierza ustąpić.

3. Kontakty ze stronami

Jeżeli strona zwraca się do określonej osoby z propozycją wyznaczenia jej arbitrem, zanim przekaże zawiadomienie o wyznaczeniu Sądu, osoba ta może zadać tej stronie lub jej pełnomocnikowi pytania dotyczące identyfikacji stron lub świadków oraz ogólnego charakteru sprawy. Może także udzielić odpowiedzi na pytania strony lub jej pełnomocnika zmierzające do ustalenia, czy posiada ona odpowiednie przygotowanie do rozstrzygnięcia sporu danego rodzaju. W ramach takiej konsultacji nie należy pozwalać stronie ani jej pełnomocnikowi na wypowiedzi co do istoty sprawy. Kopie wszelkich pism otrzymanych od strony arbitra przekazuje niezwłocznie do Sekretariatu Sądu. Odpowiedzieć na takie pismo może, zależnie od jego przedmiotu, tylko Sekretariat lub arbitra przewodniczący w trybie określonym w Regulaminie Sądu.

Arbitra może konsultować się ze stroną, przez którą lub za którą został wyznaczony, w sprawach dotyczących oceny kwalifikacji, niezależności i bezstronności kandydatów na arbitra przewodniczącego. Arbitra nie jest związany stanowiskiem strony w sprawie takiej kandydatury, powinien jednak dążyć do tego, aby arbitra przewodniczący

mogł cieszyć się zaufaniem obu stron.

4. Staranność i rzetelność postępowania

Na każdym etapie postępowania należy stosować zasadę równości stron oraz każdą ze stron traktować jednakowo i rzeczowo.

Arbitra powinien okazywać stronom opanowanie, cierpliwość, umiar i szacunek.

Arbitra powinien prowadzić postępowanie starannie i sprawnie oraz doprowadzić do zakończenia sprawy tak szybko, jak to jest możliwe.

Niniejsze zasady zawierają wytyczne dotyczące zachowania oczekiwanego od osób, które podejmują się funkcji arbitra (w tym także arbitra przewodniczącego lub arbitra jedynego) w sporach poddanych rozstrzygnięciu Sądu Arbitrażowego przy IPP. O ile wynika to z kontekstu, obowiązki arbitra są zarazem obowiązkami zespołu orzekającego. Skutki naruszenia niniejszych zasad określają przepisy prawa. Zasady, których naruszenie nie jest w ten sposób sankcjonowane, należy traktować jako zalecenia.

5. Zaufanie i poufność związane z funkcją arbitra

Arbitra nie może korzystać w interesie własnym lub osoby trzeciej z informacji uzyskanych w czasie postępowania arbitrażowego lub w związku z nim, ani takich informacji ujawniać dla celów nie związanych bezpośrednio z postępowaniem. Arbitra powinien zachować w tajemnicy wszystkie wiadomości uzyskane w związku z postępowaniem w sprawie, która jest lub była przedmiotem rozstrzygnięcia.

Niedopuszczalne jest ujawnienie jednej ze stron treści orzeczenia przed doręczeniem orzeczenia stronom w trybie określonym w Regulaminie.

6. Sporządzenie orzeczenia

Orzeczenie powinno być sformułowane w sposób jasny, przejrzysty i być kompletne.

Orzeczenie powinno być zredagowane poprawnie językowo, w sposób logiczny i odpowiadać wszelkim wymaganiom formalnym przewidzianym przez Regulamin Sądu Arbitrażowego oraz przepisy prawa. Rozstrzygnięcie powinno obejmować wszystkie sprawy przedstawiłone arbitrowi do rozpatrzenia. Rozstrzygnięcie dotyczące każdej kwestii powinno być jednoznaczne i precyzyjnie sformułowane, tak aby orzeczenie mogło stanowić skuteczne prawnie rozstrzygnięcie sporu. Motywy orzeczenia powinny być sporządzone w sposób upo-

rzędowany i powinny szczegółowo przedstawiać wszystkie istotne argumenty podniesione przez strony oraz przyczyny uwzględnienia lub nie uwzględnienia przez arbitra tych argumentów.

7. Ograniczenia reklamy

Osoba zajmująca się działalnością w charakterze arbitra może publikować ogłoszenia, osobiście prezentować się potencjalnym stronom, a także udzielać odpowiedzi na pytania dotyczące możliwości podjęcia się przez daną osobę roli arbitra i uczestniczenia w postępowaniu arbitrażowym oraz jej kwalifikacji i doświadczenia.

Zakazane jest jakiegokolwiek reklamowanie usług arbitra z naruszeniem poniższych ograniczeń.

Należy zachować umiar w propagowaniu swoich usług jako arbitra. Informacja o możliwości skorzystania z usług danej osoby w tym charakterze powinna być ograniczona do:

- krótkiego opisu przygotowania i doświadczenia zawodowego, w tym w zakresie arbitrażu,
- określenia dziedzin, w których dana osoba działa zawodowo lub jest ekspertem,
- informacji niezbędnych dla nawiązania kontaktu,
- ewentualnie informacji, że dana osoba jest wpisana na listę arbitrow stałej instytucji arbitrażowej.

Informacja nie może:

- być nieścisła lub niedokładna,
- zawierać porównań z innymi arbitrami lub reprezentantami jakiegokolwiek zawodów,
- zawierać stwierdzeń określających jakość pracy arbitra lub jego osiągnięcia w praktyce arbitrażowej,
- sugerować możliwość podjęcia się funkcji arbitra z naruszeniem niniejszych zasad.

8. Stosowanie kodeksu do mediatorów

Przepisy Kodeksu Etyki Arbitra Sądu Arbitrażowego przy IPP w Warszawie stosuje się także do mediatorów.

KODEKS POSTĘPOWANIA CYWILNEGO USTAWA z dnia 17 listopada 1964 r.

Cześć piąta SĄD POLUBOWNY (ARBITRAŻOWY)

TYTUŁ I

Przepisy ogólne

Art. 1154. Przepisy części niniejszej stosuje się, jeżeli miejsce postępowania przed sądem polubownym znajduje się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a w wypadkach w części tej określonych - także wtedy, gdy miejsce postępowania przed sądem polubownym znajduje się poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej lub nie jest oznaczone.

Art. 1155. § 1. Miejsce postępowania przed sądem polubownym wskazują strony, a w razie braku takiego wskazania określa je sąd polubowny, biorąc pod uwagę przedmiot postępowania, okoliczności sprawy i dogodność dla stron.

§ 2. Jeżeli miejsce postępowania przed sądem polubownym nie zostało określone przez strony ani przed sądem polubownym, uważa się, że miejsce tego postępowania znajdowało się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, gdy na tym terytorium wydane zostało orzeczenie kończące postępowanie w sprawie.

Art. 1156. Sądom polskim przysługuje jurysdykcja krajowa w sprawach uregulowanych przepisami niniejszej części, jeżeli miejsce postępowania przed sądem polubownym znajduje się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Sądom polskim przysługuje jurysdykcja krajowa także wtedy, gdy przepisy niniejszej części przewidują czynności sądu w związku z postępowaniem przed sądem polubownym, którego miejsce znajduje się poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej albo nie jest oznaczone.

Art. 1157. Jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, strony mogą poddać pod rozstrzygnięcie sądu polubownego spory o prawa majątkowe lub spory o prawa niemajątkowe - mogące być przedmiotem ugody sądowej, z wyjątkiem spraw o alimenty.

Art. 1158. § 1. Ilekroć w części niniejszej mowa jest o sądzie, rozumie się przez to sąd, który byłby właściwy do rozpoznania sprawy, gdyby strony nie dokonały zapisu na sąd polubowny.

§ 2. Przepisy części niniejszej stosuje się zarówno do sądu polubownego powołanego do rozstrzygnięcia poszczególnego sporu, jak i składu orzekającego powołanego w ramach stałego sądu polubownego.

Art. 1159. § 1. W zakresie uregulowanym przepisami niniejszej części sąd może podejmować czynności jedynie wtedy, gdy ustawa tak stanowi.

§ 2. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie w wypadkach wskazanych w ustawie.

§ 3. W wypadkach, o których mowa w art. 1171, 1172, 1177, 1178 i 1179, sąd może orzec na posiedzeniu niejawnym. Przed rozstrzygnięciem sąd może wysłuchać strony, wysłuchanie może odbyć się także przez odebranie oświadczenia na piśmie. W miarę potrzeby

sąd może zażądać, aby oświadczenie na piśmie zawierało podpis notarialnie poświadczony.

Art. 1160. § 1. Jeżeli strony nie postanowiły inaczej, zawiadomienie pisemne uważa się za doręczone, gdy zostało wręczone osobiście adresatowi albo dostarczone do jego siedziby albo miejsca jego zwykłego pobytu lub na wskazany przez niego adres pocztowy.

§ 2. Jeżeli adresat jest przedsiębiorcą wpisanym do właściwego rejestru sądowego albo innego publicznego rejestru, zawiadomienie uważa się za doręczone, gdy doszło na adres wskazany w rejestrze, chyba że strona podała inny adres do doręczeń.

§ 3. Jeżeli żadnego z miejsc wymienionych w paragrafach poprzedzających nie można ustalić pomimo dołożenia należytej staranności, zawiadomienie pisemne uważa się za doręczone, gdy zostało wysłane do ostatniego znanego miejsca siedziby albo ostatniego znanego miejsca zwykłego pobytu adresata. W takim wypadku zawiadomienie uważa się za doręczone w ostatnim dniu okresu, w którym przesyłka mogła zostać odebrana przez adresata.

§ 4. Przepisów paragrafów poprzedzających nie stosuje się do doręczeń sądowych.

TYTUŁ II

ZAPIS NA SĄD POLUBOWNY

Art. 1161. § 1. Poddanie sporu pod rozstrzygnięcie sądu polubownego wymaga umowy stron, w której należy wskazać przedmiot sporu lub stosunek prawny, z którego spór wyniknął lub może wyniknąć (zapis na sąd polubowny).

§ 2. Bezskuteczne są postanowienia zapisu na sąd polubowny naruszające zasadę równości stron, w szczególności uprawniające tylko jedną stronę do wytoczenia powództwa przed sądem polubownym przewidzianym w zapisie albo przed sądem.

§ 3. Zapis na sąd polubowny może wskazywać stały sąd polubowny jako właściwy do rozstrzygnięcia sporu. Jeżeli strony nie postanowiły inaczej, wiąże je regulamin stałego sądu polubownego obowiązujący w dacie zawarcia zapisu na sąd polubowny.

Art. 1162. § 1. Zapis na sąd polubowny powinien być sporządzony na piśmie.

§ 2. Wymaganie dotyczące formy zapisu na sąd polubowny jest spełnione także wtedy, gdy zapis zamieszczony został w wymienionych między stronami pismach lub oświadczeniach złożonych za pomocą środków porozumiewania się na odległość, które pozwalają utrwalic ich treść. Powołanie się w umowie na dokument zawierający postanowienie o poddaniu sporu pod rozstrzygnięcie sądu polubownego spełnia wymagania dotyczące formy zapisu na sąd polubowny, jeżeli umowa ta jest sporządzona na piśmie, a to powołanie się jest tego rodzaju, że czyni zapis częścią składową umowy.

Art. 1163. § 1. Zamieszczony w umowie (statucie) spółki handlowej zapis na sąd polubowny dotyczący sporów ze stosunku spółki wiąże

>>> c.d. str. 10

spółkę oraz jej współników.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio do zapisów na sąd polubowny zawartych w statucie spółdzielni lub stowarzyszenia.

Art. 1164. Zapis na sąd polubowny obejmujący spory z zakresu prawa pracy może być sporządzony tylko po powstaniu sporu i wymaga zachowania formy pisemnej. Przepisu art. 1162 § 2 nie stosuje się.

Art. 1165. § 1. W razie wniesienia do sądu sprawy dotyczącej sporu objętego zapisem na sąd polubowny, sąd odrzuca pozew lub wniosek o wszczęcie postępowania nieprocesowego, jeżeli pozwany albo uczestnik postępowania nieprocesowego podniósł zarzut zapisu na sąd polubowny przed w dniem się w spór co do istoty sprawy.

§ 2. Przepisu § 1 nie stosuje się, gdy zapis na sąd polubowny jest nieważny, bezskuteczny, niewykonalny albo utracił moc, jak również wtedy, gdy sąd polubowny orzekł o swej niewłaściwości.

§ 3. Wniesienie sprawy do sądu nie stanowi przeszkody do rozpoznania sprawy przez sąd polubowny.

§ 4. Przepisy paragrafów poprzedzających stosuje się także, gdy miejsce postępowania przed sądem polubownym znajduje się poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej lub nie jest oznaczone.

Art. 1166. § 1. Podanie sporu pod rozstrzygnięcie sądu polubownego nie wyłącza możliwości zabezpieczenia przez sąd roszczeń dochodzonych przed sądem polubownym.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się także, gdy miejsce postępowania przed sądem polubownym znajduje się poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej lub nie jest oznaczone.

Art. 1167. Pełnomocnictwo do dokonania czynności prawnej udzielone przez przedsiębiorcę obejmuje również umocowanie do sporządzenia zapisu na sąd polubowny w zakresie sporów wynikających z tej czynności prawnej, chyba że z pełnomocnictwa wynika co innego.

Art. 1168. § 1. Jeżeli osoba wyznaczona w zapisie na sąd polubowny jako arbiter lub arbiter przewodniczący odmawia pełnienia tej funkcji lub gdy pełnienie przez nią tej funkcji okaże się z innych przyczyn niemożliwe, zapis na sąd polubowny traci moc, chyba że strony postanowiły inaczej.

§ 2. W braku odmiennej umowy stron, zapis na sąd polubowny traci moc, w przypadku gdy sąd polubowny wskazany w tym zapisie nie przyjął sprawy do rozpoznania lub gdy rozpoznanie sprawy w ramach tego sądu okazało się z innych przyczyn niemożliwe.

TYTUŁ III

SKŁAD SĄDU POLUBOWNEGO

Art. 1169. § 1. Strony mogą w umowie określić liczbę sędziów sądu polubownego (arbitrów).

§ 2. W braku takiego określenia powołuje się sąd polubowny w składzie trzech arbitrów.

§ 3. Postanowienia umowy przynajmniej jednej ze stron więcej uprawnień przy powołaniu sądu polubownego są bezskuteczne.

Art. 1170. § 1. Arbitrem może być osoba fizyczna bez względu na obywatelstwo, mająca pełną zdolność do czynności prawnych.

§ 2. Arbitrem nie może być sędzia państwowy. Nie dotyczy to sędziów w stanie spoczynku.

Art. 1171. § 1. Strony mogą uzgodnić sposób powołania arbitrów.

§ 2. W braku takiego uzgodnienia arbitrów powołuje się w sposób następujący:

1) jeżeli sprawa ma być rozpoznawana przez sąd polubowny składający się z nieparzystej liczby arbitrów, każda ze stron powołuje równą liczbę arbitrów, a następnie arbitrzy powołują arbitra przewodniczącego; jeżeli strona nie powoła arbitra lub arbitrów w terminie miesiąca od dnia otrzymania żądania drugiej strony, aby to uczyniła, lub jeżeli arbitrzy powołani przez strony nie powołali arbitra przewodniczącego w terminie miesiąca od dnia ich powołania, arbitra lub arbitrów lub arbitra przewodniczącego powołuje sąd na wniosek którejkolwiek ze stron;

2) jeżeli sprawa ma być rozpoznawana przez jednego arbitra, a w terminie miesiąca od dnia, w którym jedna ze stron zwróciła się o wspólne powołanie arbitra, strony tego nie uczyniły, arbitra powołuje sąd na wniosek którejkolwiek ze stron;

3) jeżeli sprawa ma być rozpoznawana przez sąd polubowny składający się z parzystej liczby arbitrów, każda ze stron powołuje równą liczbę arbitrów, a arbitrzy wybierają ze swego grona przewodniczącego; jeżeli strona nie powoła arbitra lub arbitrów w terminie miesiąca od dnia otrzymania żądania drugiej strony, aby to uczyniła, lub jeżeli arbitrzy powołani przez strony nie wybrali arbitra przewodniczącego w terminie miesiąca od dnia ich powołania, arbitra lub arbitrów lub arbitra przewodniczącego powołuje sąd na wniosek którejkolwiek ze stron.

§ 3. Strona lub strony mogą powołać także arbitra zastępczego na wypadek śmierci, ustąpienia, odwołania (wygaśnięcia powołania) arbitra przez nie wyznaczonego.

Art. 1172. Jeżeli według umowy stron arbitra lub arbitra przewodniczącego ma powołać osoba trzecia, która nie dokonała tego w terminie przez strony określonym, a gdy strony tego terminu nie określiły, w terminie miesiąca od dnia wezwania jej, aby to uczyniła, każda ze stron może wystąpić do sądu z wnioskiem o powołanie arbitra lub arbitra przewodniczącego, chyba że strony postanowiły inaczej.

Art. 1173. § 1. Powołując arbitra, sąd bierze pod uwagę kwalifikacje, jakie arbiter powinien mieć stosownie do porozumienia stron, oraz inne okoliczności, które zapewniają powołanie na arbitra osoby niezależnej i bezstronnej.

§ 2. Powołując jednego arbitra albo arbitra przewodniczącego w sporze między stronami mającymi miejsce zamieszkania lub siedzibę w różnych państwach, sąd powinien rozważyć potrzebę powołania osoby niezwiązanej z żadnym z tych państw.

Art. 1174. § 1. Osoba powołana na arbitra powinna niezwłocznie ujawnić stronom wszystkie okoliczności, które mogłyby wzbudzić

wątpliwości co do jej bezstronności lub niezależności.

§ 2. Arbiter może być wyznaczony tylko wtedy, gdy zachodzą okoliczności, które budzą wątpliwości co do jego bezstronności lub niezależności, a także wtedy, gdy nie ma kwalifikacji określonych w umowie stron. Wyłączenia arbitra, którego strona sama powołała lub w powołaniu którego uczestniczyła, może ona żądać tylko z przyczyn, o których się dowiedziała po jego powołaniu.

Art. 1175. Arbiter może ustąpić w każdym czasie. Jeżeli ustąpienie nastąpiło bez ważnych powodów, arbiter ponosi odpowiedzialność za wynikłą szkodę.

Art. 1176. § 1. Strony mogą określić tryb postępowania o wyłączenie arbitra.

§ 2. Jeżeli w terminie miesiąca od dnia, w którym strona zgłosiła do sądu polubownego żądanie wyłączenia arbitra w trybie określonym przez strony, arbiter nie zostanie wyłączony, strona żądająca wyłączenia może w terminie następujących dwóch tygodni wystąpić do sądu z wnioskiem o wyłączenie arbitra. Odmienne postanowienia umowy stron są bezskuteczne.

§ 3. Jeżeli strony nie postanowiły inaczej, strona żądająca wyłączenia arbitra powinna w terminie dwóch tygodni od dnia, w którym dowiedziała się o jego powołaniu, lub od dnia, w którym dowiedziała się o okolicznościach wymienionych w art. 1174 § 2, zawiadomić o tym na piśmie wszystkich arbitrów powołanych do rozstrzygnięcia sprawy oraz stronę przeciwną. W zawiadomieniu, które powinno być jednocześnie wysłane do wszystkich tych osób, należy wskazać okoliczności uzasadniające żądanie wyłączenia.

§ 4. Jeżeli w terminie dwóch tygodni od dnia, w którym zgodnie z przepisem § 3 doręczono arbitrowi zawiadomienie o żądaniu jego wyłączenia, arbiter ten sam nie ustąpi lub nie zostanie odwołany na mocy zgodnych oświadczeń stron złożonych na piśmie, strona żądająca wyłączenia może w terminie następujących dwóch tygodni wystąpić do sądu z wnioskiem o wyłączenie arbitra.

§ 5. Jeżeli arbiter ustępuje lub zostaje odwołany przez strony w związku z żądaniem jego wyłączenia, nie oznacza to samo przez się, że żądanie to było uzasadnione.

§ 6. Wniesienie do sądu wniosku, o którym mowa w § 2 i 4, nie ma wpływu na bieg postępowania przed sądem polubownym, chyba że sąd polubowny postanowi zawiesić to postępowanie do czasu rozstrzygnięcia takiego wniosku przez sąd.

Art. 1177. § 1. Strony mogą w każdym czasie złożyć zgodne oświadczenie na piśmie o odwołaniu każdego z arbitrów.

§ 2. Na wniosek którejkolwiek ze stron sąd może odwołać arbitra, jeżeli jest oczywiste, że arbiter nie wykona swoich czynności w odpowiednim terminie, lub jeżeli opóźnia się z ich wykonywaniem bez uzasadnionej przyczyny.

Art. 1178. § 1. W razie wygaśnięcia powołania arbitra nowy (zastępczy) arbiter jest powoływany w sposób, który jest przewidziany dla powołania arbitra.

§ 2. Jeżeli ustąpienie lub odwołanie przez strony lub sąd arbitra powołanego przez jedną ze stron miało miejsce dwukrotnie, druga strona może żądać, aby sąd wyznaczył nowego (zastępczego) arbitra za stronę przeciwną. Z wnioskiem takim strona może wystąpić w terminie tygodnia od dnia, w którym dowiedziała się, że nowy (zastępczy) arbiter powołany przez stronę przeciwną ustąpił lub został odwołany.

Art. 1179. § 1. Arbiter ma prawo do wynagrodzenia za swoje czynności oraz do zwrotu wydatków poniesionych w związku z wykonywaniem tych czynności. Odpowiedzialność stron z tego tytułu jest solidarna.

§ 2. Jeżeli co do wysokości wynagrodzenia i zwracanych wydatków nie nastąpiło porozumienie arbitra ze stronami, arbiter może żądać, aby sąd ustalił jego wynagrodzenie stosownie do nakładu pracy oraz wartości przedmiotu sporu, a także wydatki podlegające zwrotowi.

§ 3. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie.

TYTUŁ IV

WŁAŚCIWOŚĆ SĄDU POLUBOWNEGO

Art. 1180. § 1. Sąd polubowny może orzekać o swej właściwości, w tym o istnieniu, ważności albo skuteczności zapisu na sąd polubowny. Nieważność albo wygaśnięcie umowy podstawowej, w której zamieszczono zapis na sąd polubowny, samo przez się nie oznacza nieważności lub wygaśnięcia zapisu.

§ 2. Zarzut braku właściwości sądu polubownego może być podniesiony nie później niż w odpowiedzi na pozew lub w innym terminie określonym przez strony, chyba że przed upływem terminu strona nie знаła i przy dołożeniu należytej staranności nie mogła poznać podstawy takiego zarzutu albo jego podstawa powstała dopiero po upływie tego terminu. W obu wypadkach sąd polubowny może rozpoznać zarzut podniesiony po terminie, jeżeli uzna opóźnienie za usprawiedliwione. Wyznaczenie arbitra przez stronę lub uczestniczenie strony w jego wyznaczeniu nie pozbawia jej prawa do podniesienia tego zarzutu. Zarzut, że zgłoszone w toku postępowania żądanie strony przeciwnej wykracza poza zakres zapisu na sąd polubowny, powinien być podniesiony niezwłocznie po zgłoszeniu takiego żądania. Sąd polubowny może rozpoznać zarzut podniesiony po tym terminie, jeżeli uzna opóźnienie za usprawiedliwione.

§ 3. O zarzucie, o którym mowa w § 2, sąd polubowny może orzec w odrębnym postanowieniu. Jeżeli sąd polubowny takim postanowieniem oddalił zarzut, każda ze stron może w terminie dwóch tygodni od dnia doręczenia jej tego postanowienia wystąpić do sądu o rozstrzygnięcie. Wszczęcie postępowania przed sądem nie wstrzymuje rozpoznania sprawy przez sąd polubowny. Do postępowania przed sądem przepisy art. 1207 stosuje się odpowiednio. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie.

Art. 1181. § 1. Jeżeli strony nie uzgodniły inaczej, sąd polubowny na wniosek strony, która prawdopodobnie dochodzi roszczenia, może postanowić o zastosowaniu takiego sposobu zabezpieczenia,

który uzna za właściwy ze względu na przedmiot sporu. Wydając takie postanowienie, sąd polubowny może uzależnić jego wykonanie od złożenia stosownego zabezpieczenia.

§ 2. Na wniosek strony sąd polubowny może zmienić lub uchylić postanowienie wydane na podstawie § 1.

§ 3. Postanowienie sądu polubownego o zastosowaniu tymczasowego środka zabezpieczającego podlega wykonaniu po nadaniu mu klauzuli wykonalności przez sąd. Przepisy art. 1214 § 2 i 3 oraz art. 1215 stosuje się odpowiednio.

Art. 1182. Jeżeli zastosowanie zarządzonego przez sąd polubowny tymczasowego środka zabezpieczającego było oczywiście niezasadnione, strona, na rzecz której środek ten został zastosowany, odpowiada za wynikłą szkodę. Roszczenie o naprawienie szkody może być dochodzone także w toczącym się postępowaniu przed sądem polubownym.

TYTUŁ V

POSTĘPOWANIE PRZED SĄDEM POLUBOWNYM

Art. 1183. W postępowaniu przed sądem polubownym strony powinny być traktowane równoprawnie. Każda ze stron ma prawo do wysłuchania i przedstawienia swoich twierdzeń oraz dowodów na ich poparcie.

Art. 1184. § 1. Jeżeli przepis ustawy nie stanowi inaczej, strony mogą uzgodnić zasady i sposób postępowania przed sądem polubownym.

§ 2. W braku odmiennej umowy stron, sąd polubowny może, z zastrzeżeniem przepisów ustawy, prowadzić postępowanie w taki sposób, jaki uzna za właściwy. Sąd polubowny nie jest związany przepisami o postępowaniu przed sądem.

Art. 1185. Jeżeli strony nie uzgodniły inaczej, sąd polubowny niezależnie od ustalonego miejsca postępowania może wyznaczyć posiedzenie w każdym miejscu, jakie uzna za stosowne dla odbycia narady arbitrów albo dla przeprowadzenia dowodów.

Art. 1186. W braku odmiennej umowy stron, postępowanie przed sądem polubownym rozpoczyna się w dniu, w którym pozwanemu doręczono pismo zawierające żądanie rozpoznania sprawy w postępowaniu przed sądem polubownym (wezwanie na arbitraż). Wezwanie na arbitraż powinno dokładnie określić strony i przedmiot sporu oraz wskazywać zapis na sąd polubowny, na podstawie którego postępowanie ma być prowadzone, a także zawierać wyznaczenie arbitra, jeżeli należy to do strony, która dokonuje wezwania na arbitraż.

Art. 1187. § 1. Strony mogą uzgodnić język lub języki, w których będzie prowadzone postępowanie. W braku takiego uzgodnienia, o języku lub językach postępowania decyduje sąd polubowny. Uzgodnienie stron lub decyzja sądu polubownego, jeżeli nie postanowiono w nich inaczej, mają zastosowanie do wszystkich oświadczeń pisemnych stron, rozprawy oraz orzeczeń i zawiadomień sądu polubownego.

§ 2. Sąd polubowny może zarządzić, aby do każdego dokumentu było dołączone jego tłumaczenie na język lub języki uzgodnione przez strony lub określone przez ten sąd.

Art. 1188. § 1. W terminie uzgodnionym przez strony lub, jeżeli strony nie postanowiły inaczej, w terminie wyznaczonym przez sąd polubowny powód powinien wnieść pozew, a pozwany może złożyć odpowiedź na pozew. Do pozwu i odpowiedzi na pozew strony mogą dołączyć dokumenty, jakie uznają za stosowne.

§ 2. W braku odmiennej umowy stron pozew lub odpowiedź na pozew mogą być uzupełnione lub zmienione w toku postępowania przed sądem polubownym, chyba że sąd polubowny nie dopuści do takiego uzupełnienia lub takiej zmiany ze względu na zbyt późne ich dokonanie.

§ 3. Przepisy § 1 i 2 stosuje się także do powództwa wzajemnego.

Art. 1189. § 1. W braku odmiennej umowy stron, sąd polubowny decyduje o tym, czy przeprowadzić rozprawę w celu przedstawienia przez strony twierdzeń lub dowodów na ich poparcie, czy też postępowanie będzie prowadzone na podstawie dokumentów i innych pism, bez wyznaczenia rozprawy. Jeżeli strony nie uzgodniły, że postępowanie będzie prowadzone bez wyznaczenia rozprawy, sąd polubowny jest obowiązany rozpoznać sprawę na rozprawie, gdy jedna ze stron tego żąda.

§ 2. Strony powinny być odpowiednio wcześniej zawiadomione o rozprawie oraz posiedzeniach sądu polubownego odbywanych w celu przeprowadzenia dowodów.

§ 3. Wszelkie pisma składane przez stronę sądowi polubownemu powinny być doręczone drugiej stronie. Oba stronom powinny być doręczone opinie biegłych oraz inne dowody na piśmie, które sąd polubowny może wziąć pod uwagę przy rozstrzygnięciu sporu.

Art. 1190. § 1. Sąd polubowny umarza postępowanie, jeżeli powód nie wnieś powzu zgodnie z art. 1188.

§ 2. Jeżeli pozwany nie wnieś odpowiedzi na pozew zgodnie z art. 1188, sąd polubowny prowadzi postępowanie. Brak odpowiedzi na pozew nie może być uznany za przyznanie faktów przytoczonych w pozwie.

§ 3. Jeżeli strona nie stawi się na rozprawie lub nie przedstawi dokumentów, które strona obowiązana była przedłożyć, sąd polubowny może prowadzić postępowanie i wydać wyrok na podstawie zebranego materiału dowodowego.

§ 4. Przepisów § 1-3 nie stosuje się, jeżeli strona usprawiedliwi swą bezczynność lub niestawiennictwo, chyba że strony postanowiły inaczej.

Art. 1191. § 1. Sąd polubowny może przeprowadzić dowód z przesłuchania świadków, z dokumentów, oględzin, a także inne konieczne dowody, nie może jednak stosować środków przymusu.

§ 2. W braku odmiennej umowy stron, sąd polubowny może także:

- 1) wyznaczyć biegłego lub biegłych w celu zasięgnięcia ich opinii;
- 2) żądać od strony dostarczenia biegłemu odpowiednich informacji;

lub przedstawienia mu albo udostępnienia do zbadania dokumentów lub innych przedmiotów.

§ 3. W braku odmiennego uzgodnienia stron, na żądanie strony lub jeżeli sąd polubowny uzna to za konieczne, biegle po przedstawieniu swojej pisemnej lub ustnej opinii uczestniczy w rozprawie, w toku której strony mogą zadawać mu pytania oraz żądać wyjaśnień.

Art. 1192. § 1. Sąd polubowny może zwrócić się o przeprowadzenie dowodu lub wykonanie innej czynności, której sąd polubowny nie może wykonać, do sądu rejonowego, w którego okręgu dowód lub czynność powinna być przeprowadzona. W postępowaniu dowodowym przed sądem rejonowym mogą wziąć udział strony i arbitrzy z prawem zadawania pytań.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się także, gdy miejsce postępowania przed sądem polubownym znajduje się poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej lub nie jest oznaczone.

Art. 1193. Jeżeli uchylono przepis niniejszej części, od których strony mogą odstąpić, albo uchylono określonym przez strony zasadom postępowania przed sądem polubownym, strona, która o powyższym uchyleniu wiedziała, nie może podnieść zarzutu takiego uchylenia przed sądem polubownym ani też powołać się na takie uchylenie w skarżdzie o uchylenie wyroku sądu polubownego, jeżeli nie podniosła zarzutu niezwłocznie lub w terminie określonym przez strony bądź przepisy niniejszej części.

TYTUŁ VI

WYROK SĄDU POLUBOWNEGO I ZAKOŃCZENIE POSTĘPOWANIA

Art. 1194. § 1. Sąd polubowny rozstrzyga spór według prawa właściwego dla danego stosunku, a gdy strony go do tego wyraźnie upoważniły - według ogólnych zasad prawa lub zasad słuszości.

§ 2. W każdym jednak przypadku sąd polubowny bierze pod uwagę postanowienia umowy oraz ustalone zwyczaje mające zastosowanie do danego stosunku prawnego.

Art. 1195. § 1. Jeżeli sąd polubowny rozpoznaje sprawę w składzie więcej niż jednego arbitra, jego orzeczenia zapadają większością głosów, chyba że strony uzgodniły inaczej. Orzeczenia w kwestiach proceduralnych może wydawać samodzielnie arbitra przewodniczący, jeżeli zostanie upoważniony do tego przez strony lub przez pozostałych arbitrow.

§ 2. Arbitra, który głosował przeciwko stanowisku większości, może na wyroku przy swoim podpisie zaznaczyć, że zgłosił zdanie odrębne.

§ 3. Uzasadnienie zdania odrębnego należy sporządzić w terminie dwóch tygodni od dnia sporządzenia motywów rozstrzygnięcia i dołączyć do akt sprawy.

§ 4. Jeżeli przy wydawaniu wyroku nie można osiągnąć wymaganej jedynomyślności lub większości głosów co do rozstrzygnięcia o całości lub o części przedmiotu sporu, zapis na sąd polubowny w tym zakresie traci moc.

Art. 1196. § 1. Jeżeli strony zawarły ugodę przed sądem polubownym, sąd polubowny umarza postępowanie. Osnowę ugody stron powinien odpowiadać wymaganiom art. 1197 i zawierać stwierdzenie, że jest wyrokiem sądu polubownego. Wyrok taki ma takie same skutki jak każdy inny wyrok sądu polubownego.

Art. 1197. § 1. Wyrok sądu polubownego powinien być sporządzony na piśmie i podpisany przez arbitrow, którzy go wydali. Jeżeli wyrok jest wydany przez sąd polubowny rozpoznający sprawę w składzie trzech lub więcej arbitrow, wystarczy podpisy większości arbitrow z podaniem przyczyn braku pozostałych podpisów.

§ 2. Wyrok sądu polubownego powinien zawierać motywy rozstrzygnięcia.

§ 3. Wyrok sądu polubownego powinien wskazywać zapis na sąd polubowny, na podstawie którego wydano wyrok, zawierać oznaczenie stron i arbitrow, a także określać datę i miejsce jego wydania. Gdy każdy z arbitrow podpisuje wyrok w innym państwie, a strony nie określiły miejsca wydania wyroku, miejsce to określa sąd polubowny.

§ 4. Wyrok sądu polubownego doręcza się stronom.

Art. 1198. Po wypadkach, o których mowa w art. 1190 § 1 i art. 1196 § 1, sąd polubowny wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, gdy:

- 1) powód cofnął pozew, chyba że pozwany się temu sprzeciwił, a sąd polubowny uznał, że ma on uzasadniony interes w ostatecznym rozstrzygnięciu sporu;
- 2) stwierdził, że dalsze prowadzenie postępowania stało się z innej przyczyny zbędne lub niemożliwe.

Art. 1199. Po wydaniu wyroku albo postanowienia o umorzeniu postępowania lub innego postanowienia kończącego postępowanie w sprawie, kończą się obowiązki arbitrow z wyjątkiem obowiązków określonych w art. 1200-1203 i art. 1204 § 1.

Art. 1200. § 1. W terminie 2 tygodni od dnia otrzymania wyroku, jeżeli strony nie uzgodniły innego terminu:

- 1) każda ze stron może, po zawiadomieniu drugiej strony, zwrócić się do sądu polubownego o sprostowanie w tekście wyroku niedokładności, błędów pisarskich albo rachunkowych lub innych oczywistych omyłek;
- 2) każda ze stron może, po zawiadomieniu drugiej strony, zwrócić się do sądu polubownego o rozstrzygnięcie wątpliwości co do treści wyroku.

§ 2. Jeżeli sąd polubowny uzna wniosek za uzasadniony, dokonuje sprostowania lub wykładni wyroku w terminie 2 tygodni od dnia otrzymania wniosku. Wykładnia stanowi integralną część wyroku.

Art. 1201. W terminie miesiąca od dnia wydania wyroku sąd polubowny może z urzędu sprostować błędy pisarskie albo rachunkowe

lub inne oczywiste omyłki. O dokonanych sprostowaniach sąd polubowny zawiadamia strony.

Art. 1202. Jeżeli strony nie postanowiły inaczej, każda z nich może, po zawiadomieniu drugiej strony, zwrócić się do sądu polubownego w terminie miesiąca od dnia otrzymania wyroku z wnioskiem o jego uzupełnienie co do żądań zgłoszonych w postępowaniu, o których sąd polubowny nie orzekł w wyroku. Po rozpoznaniu wniosku sąd polubowny wydaje wyrok uzupełniający w terminie do dwóch miesięcy od dnia złożenia wniosku.

Art. 1203. § 1. Sąd polubowny może przedłużyć termin do złożenia wniosku o sprostowanie, wykładnię lub wydanie wyroku uzupełniającego, jeżeli uzna to za niezbędne.

§ 2. Do sprostowania lub wykładni wyroku oraz do wyroku uzupełniającego stosuje się art. 1195 i 1197.

Art. 1204. § 1. Akta sprawy wraz z oryginałem wyroku sądu polubowny składa w sądzie.

§ 2. Stałe sądy polubowne mogą przechowywać akta we własnych archiwach i wówczas powinny udostępniać je sądowni oraz innym uprawnionym organom na ich żądanie.

§ 3. W razie ponownego rozpoznania sprawy przez sąd polubowny sąd ten jest uprawniony do wglądu w złożone akta.

TYTUŁ VII

SKARGA O UCHYLENIE WYROKU SĄDU POLUBOWNEGO

Art. 1205. § 1. Wyrok sądu polubownego wydany w Rzeczypospolitej Polskiej może zostać uchylony przez sąd wyłącznie w postępowaniu wszczętym na skutek wniesienia skargi o jego uchylenie, zgodnie z poniższymi przepisami.

§ 2. Jeżeli strony ustaliły, że postępowanie przed sądem polubownym będzie obejmowało więcej niż jedną instancję, przepis § 1 dotyczy ostatecznego wyroku sądu polubownego rozstrzygającego o żądaniach stron.

Art. 1206. § 1. Strona może w drodze skargi żądać uchylenia wyroku sądu polubownego, jeżeli:

- 1) brak było zapisu na sąd polubowny, zapis na sąd polubowny jest nieważny, bezskuteczny albo utracił moc według prawa dla niego właściwego;
- 2) strona nie była należycie zawiadomiona o wyznaczeniu arbitra, o postępowaniu przed sądem polubownym lub w inny sposób była pozbawiona możliwości obrony swoich praw przed sądem polubownym;
- 3) wyrok sądu polubownego dotyczy sporu nieobjętego zapisem na sąd polubowny lub wykracza poza zakres takiego zapisu, jeżeli jednak rozstrzygnięcie w sprawach objętych zapisem na sąd polubowny daje się oddzielić od rozstrzygnięcia w sprawach nieobjętych tym zapisem lub wykraczających poza jego zakres, wyrok może być uchylony jedynie w zakresie spraw nieobjętych zapisem lub wykraczających poza jego zakres; przekroczenie zakresu zapisu na sąd polubowny nie może stanowić podstawy uchylenia wyroku, jeżeli strona, która brała udział w postępowaniu, nie zgłaszała zarzutów co do rozpoznania rozstrzygnięcia wykraczających poza zakres zapisu;
- 4) nie zachowano wymagań co do składu sądu polubownego lub podstawowych zasad postępowania przed tym sądem, wynikających z ustawy lub określonych przez strony;
- 5) wyrok uzyskano za pomocą przestępstwa albo podstawą wydania wyroku był dokument podrobiony lub przerobiony;
- 6) w tej samej sprawie między tymi samymi stronami zapadł prawomocny wyrok sądu.

§ 2. Uchylenie wyroku sądu polubownego następuje także wtedy, gdy sąd stwierdził, że:

- 1) według ustawy spór nie może być rozstrzygnięty przez sąd polubowny;
- 2) wyrok sądu polubownego jest sprzeczny z podstawowymi zasadami porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej (klauzula porządku publicznego).

Art. 1207. § 1. Do skargi o uchylenie wyroku sądu polubownego przepisy art. 187 stosuje się odpowiednio.

§ 2. Postępowanie ze skargi o uchylenie wyroku sądu polubownego odbywa się według przepisów księgi pierwszej części pierwszej, jeśli przepisy poniższe nie stanowią inaczej.

Art. 1208. § 1. Skargę o uchylenie wyroku sądu polubownego wnosi się w terminie trzech miesięcy od dnia doręczenia wyroku lub jeżeli strona wniosła o uzupełnienie, sprostowanie bądź wykładnię wyroku - w ciągu trzech miesięcy od dnia doręczenia przez sąd polubowny orzeczenia rozstrzygającego o tym wniosku.

§ 2. Jeżeli skargę o uchylenie wyroku sądu polubownego oparto na podstawie określonej w art. 1206 § 1 pkt 5 lub 6, termin do wniesienia skargi liczy się od dnia, w którym strona dowiedziała się o tej podstawie. Strona nie może jednak żądać uchylenia wyroku sądu polubownego po upływie pięciu lat od dnia doręczenia jej wyroku sądu polubownego.

Art. 1209. § 1. Sąd, do którego wniesiono skargę o uchylenie wyroku sądu polubownego, może - na wniosek jednej ze stron - zawiesić postępowanie na czas określony, aby umożliwić sądowni polubownemu ponowne podjęcie postępowania w celu usunięcia podstaw do uchylenia wyroku sądu polubownego.

§ 2. W podjętym postępowaniu sąd polubowny wykonuje czynności wskazane przez sąd. Przepisy art. 1202 stosuje się odpowiednio. Stronom nie przysługują jednak odrębna skarga o uchylenie wydanego w tym trybie wyroku sądu polubownego. Zarzuty do czynności sądu polubownego oraz przeciwko wydanemu wyrokowi sądu polubownego rozpoznaje sąd po podjęciu postępowania.

Art. 1210. Sąd na posiedzeniu niejawnym może wstrzymać wykonanie wyroku sądu polubownego, może jednak uzależnić wstrzymanie od złożenia zabezpieczenia. Na postanowienie sądu przysługują zażalenia.

Art. 1211. Uchylenie wyroku sądu polubownego nie powoduje

wygaśnięcia zapisu na sąd polubowny, chyba że strony postanowiły inaczej.

TYTUŁ VIII

UZNANIE I STWIERDZENIE WYKONALNOŚCI WYROKU SĄDU POLUBOWNEGO LUB UGODY PRZED NIM ZAWARTEJ

Art. 1212. § 1. Wyrok sądu polubownego lub uгода przed nim zawarta mają moc prawną na równi z wyrokiem sądu lub ugodą zawartą przed sądem po ich uznaniu przez sąd albo po stwierdzeniu przez sąd ich wykonalności.

§ 2. Wyrok sądu polubownego lub uгода przed nim zawarta niezależnie od tego, w jakim państwie zostały wydane, podlegają uznaniu albo stwierdzeniu wykonalności na zasadach określonych w niniejszym tytule.

Art. 1213. O uznaniu albo stwierdzeniu wykonalności wyroku sądu polubownego lub ugody przed tym sądem zawartej sąd orzeka na wniosek strony. Do wniosku strona jest obowiązana załączyć oryginał lub poświadczony przez sąd polubowny odpis jego wyroku lub ugody przed nim zawartej, jak również oryginał zapisu na sąd polubowny lub urzędowo poświadczony jego odpis. Jeżeli wyrok sądu polubownego lub uгода przed nim zawarta albo zapis na sąd polubowny nie są sporządzone w języku polskim, strona jest obowiązana dołączyć uwierzyteliony ich przekład na język polski.

Art. 1214. § 1. O uznaniu wyroku sądu polubownego lub ugody przed nim zawartej, nienadających się do wykonania w drodze egzekucji, sąd orzeka postanowieniem wydanym na posiedzeniu niejawnym. Na postanowienie sądu służy zażalenie.

§ 2. Sąd stwierdza wykonalność wyroku sądu polubownego lub ugody przed nim zawartej, nadających się do wykonania w drodze egzekucji, nadając im klauzulę wykonalności. Na postanowienie sądu przysługują zażalenia. Wyrok sądu polubownego lub ugody przed nim zawarta, których wykonalność została stwierdzona, są tytułami wykonawczymi.

§ 3. Sąd odmawia uznania albo stwierdzenia wykonalności wyroku sądu polubownego lub ugody przed nim zawartej, jeżeli:

- 1) według przepisów ustawy spór nie może być poddany pod rozstrzygnięcie sądu polubownego;
- 2) uznanie lub wykonanie wyroku sądu polubownego lub ugody przed nim zawartej byłoby sprzeczne z podstawowymi zasadami porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej (klauzula porządku publicznego).

Art. 1215. § 1. O uznaniu albo stwierdzeniu wykonalności wyroku sądu polubownego wydanego za granicą lub ugody zawartej przed sądem polubownym za granicą, sąd orzeka po przeprowadzeniu rozprawy.

§ 2. Niezależnie od przytoczonych wymienionych w art. 1214, sąd na wniosek strony odmawia uznania albo stwierdzenia wykonalności wyroku sądu polubownego wydanego za granicą lub ugody zawartej przed sądem polubownym za granicą, jeżeli strona wykaże, że:

- 1) nie było zapisu na sąd polubowny, zapis na sąd polubowny jest nieważny, bezskuteczny albo utracił moc według prawa dla niego właściwego;
- 2) nie była należycie zawiadomiona o wyznaczeniu arbitra, o postępowaniu przed sądem polubownym lub w inny sposób była pozbawiona możliwości obrony swoich praw przed sądem polubownym;
- 3) wyrok sądu polubownego dotyczy sporu nieobjętego zapisem na sąd polubowny lub wykracza poza zakres takiego zapisu, jeżeli jednak rozstrzygnięcie w sprawach objętych zapisem na sąd polubowny daje się oddzielić od rozstrzygnięcia w sprawach nieobjętych tym zapisem lub wykraczających poza jego zakres, odmowa uznania albo stwierdzenia wykonalności wyroku sądu polubownego może dotyczyć jedynie spraw nieobjętych zapisem lub wykraczających poza jego zakres;
- 4) skład sądu polubownego lub postępowanie przed tym sądem nie były zgodne z umową stron lub - w braku w tym przedmiocie umowy - nie były zgodne z prawem państwa, w którym przeprowadzono postępowanie przed sądem polubownym;
- 5) wyrok sądu polubownego nie stał się jeszcze dla stron wiążący lub został uchylony albo jego wykonanie zostało wstrzymane przez sąd państwa, w którym lub według prawa którego wyrok ten został wydany.

§ 3. Od postanowienia sądu drugiej instancji w przedmiocie uznania albo stwierdzenia wykonalności wyroku sądu polubownego wydanego za granicą lub ugody zawartej przed sądem polubownym za granicą przysługują skarga kasacyjna; można także żądać wznowienia postępowania zakończono prawomocnym postanowieniem w przedmiocie uznania lub stwierdzenia wykonalności oraz stwierdzenia niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia wydanego w tym przedmiocie.

Art. 1216. § 1. Jeżeli wniesiono skargę o uchylenie wyroku sądu polubownego zgodnie z przepisami tytułu VII, sąd, do którego skierowano wniosek o uznanie albo stwierdzenie wykonalności tego wyroku, może odróczyć rozpoznanie sprawy. Sąd ten może również, na wniosek strony żądającej uznania albo stwierdzenia wykonalności wyroku sądu polubownego, nakazać drugiej stronie złożenie stosownego zabezpieczenia.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio, jeżeli skargę o uchylenie wyroku sądu polubownego wydanego za granicą wniesiono w państwie, w którym lub według prawa którego wyrok został wydany.

§ 3. Przepisy § 1 i 2 stosuje się odpowiednio do ugody zawartej przed sądem polubownym.

Art. 1217. W postępowaniu o uznanie albo stwierdzenie wykonalności wyroku sądu polubownego wydanego w Rzeczypospolitej Polskiej lub ugody zawartej przed sądem polubownym w Rzeczypospolitej Polskiej, sąd nie bada okoliczności, o których mowa w art. 1214 § 3, jeżeli skarga o uchylenie wyroku sądu polubownego została prawomocnie oddalona.

KONWENCJA O UZNAWANIU I WYKONYWANIU ZAGRANICZNYCH ORZECZEŃ ARBITRAŻOWYCH sporządzona w Nowym Jorku dnia 10 czerwca 1958 r.

W Imieniu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej
RADA PAŃSTWA
POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ
podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 10 czerwca 1958 r. sporządzona została w Nowym Jorku Konwencja o uznawaniu i wykonywaniu zagranicznych orzeczeń arbitrażowych. Po zaznajomieniu się z powyższą Konwencją Rada Państwa uznała ją i uznaje za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych; oświadcza, że jest ona przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona, oraz przyrzeka, że będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został Akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.
Dano w Warszawie, dnia 19 lipca 1961 r.

L. S.
Przewodniczący Rady Państwa:
A. Zawadzki
Minister Spraw Zagranicznych:
w z. J. Winiewicz

Artykuł I

1. Niniejsza Konwencja odnosi się do uznawania i wykonywania orzeczeń arbitrażowych, które wskutek sporów między osobami fizycznymi lub prawnymi zostały wydane na obszarze Państwa innego niż to, w którym żąda się uznania i wykonania tych orzeczeń. Konwencja odnosi się również do takich orzeczeń arbitrażowych, które w Państwie, w którym żąda się ich uznania i wykonania, nie są uważane za orzeczenia krajowe.

2. Określenie „orzeczenia arbitrażowe” oznacza nie tylko orzeczenia wydawane przez arbitrow powołanych dla odnośnej sprawy, ale również orzeczenia wydawane przez stałe instytucje arbitrażowe, którym się strony poddały.

3. Podpisując lub ratyfikując niniejszą Konwencję albo przystępując do niej lub składając przewidziane w art. X oświadczenie o jej rozciągnięciu, każde z Państw może na podstawie wzajemności oświadczyć, że będzie stosowało Konwencję do uznawania i wykonywania orzeczeń wydawanych jedynie na obszarze innego Umawiającego się Państwa. Może ono również oświadczyć, że będzie stosowało Konwencję do sporów wynikłych jedynie z takich stosunków prawnych, zarówno umownych jak i pozaumownych, które uważane są według jego prawa krajowego za handlowe.

Artykuł II

1. Każde z Umawiających się Państw uzna umowę pisemną, którą strony zobowiązują się poddać arbitrażowi wszystkie lub pewne spory, powstałe lub mogące powstać między nimi z określonego stosunku prawnego, zarówno umownego jak i pozaumownego, w sprawie, która może być rozstrzygnięta w drodze arbitrażu.

2. Określenie „umowa pisemna” oznacza zarówno klauzulę arbitrażową zamieszczoną w kontrakcie, jak i kompromis - zarówno podpisane przez strony, jak i zawarte w wymianie listów lub telegramów.

3. Sąd Umawiającego się Państwa, w którym wszczęto spór w sprawie, co do której strony zawarły umowę w rozumieniu niniejszego artykułu, na żądanie jednej ze stron odesła strony do arbitrażu, chyba że stwierdzi, że dana umowa jest nieważna, niewykonalna lub nie nadaje się do realizacji.

Artykuł III

Każde z Umawiających się Państw - zgodnie z warunkami ustalonymi w artykułach następnych - uzna orzeczenia arbitrażowe za wiążące i wykona je zgodnie z regułami procedury obowiązującej na obszarze, na którym dochodzi się praw z orzeczenia. Uznanie lub wykonanie orzeczeń arbitrażowych, do których odnosi się niniejsza Konwencja, nie będzie uzależnione od spełnienia warunków istotnie uciążliwszych ani od poniesienia należności sądowych lub opłat istotnie wyższych, niż wymagane dla uznania lub wykonania krajowych orzeczeń arbitrażowych.

Artykuł IV

1. Aby uzyskać uznanie i wykonanie - wspomniane w artykule poprzednim - strona żądająca uznania i wykonania powinna wraz z żądaniem przedłożyć:

a) należyście legalizowany oryginał orzeczenia lub należyście uwierzytelniony odpis takiego dokumentu,
b) oryginał wspomnianej w art. II umowy lub należy uwierzytelniony jej odpis.

2. Jeżeli odnośne orzeczenie lub odnośna umowa nie są napisane w języku urzędowym kraju, w którym dochodzi się praw z orzeczenia, strona żądająca uznania i wykonania orzeczenia powinna przedłożyć przekład tych dokumentów na ten język. Przekład powinien być uwierzytelniony bądź przez tłumacza urzędowego lub przysięgłego, bądź przez przedstawiciela dyplomatycznego lub konsularnego.

Artykuł V

1. Na wniosek strony, przeciwko której orzeczenie jest skierowane, nastąpi odmowa uznania i wykonania orzeczenia tylko wówczas, jeżeli strona ta dostarczy właściwej władzy, do której skierowano żądanie uznania i wykonania, dowodów:

a) że stronom wspomnianej w art. II umowy - według prawa odnoszącego się do nich - brak było zdolności albo, że wspomniana umowa jest nieważna według prawa, którego strony umowę tę poddały, a - w razie braku wzmianki w tym względzie - według prawa kraju, w którym orzeczenie zostało wydane, lub
b) że strona, przeciwko której orzeczenie jest skierowane, nie była należycie powiadomiona o wyznaczeniu arbitra lub o procedurze arbitrażowej albo że z innego powodu nie mogła przedstawić swo-

jej sprawy, lub

c) że orzeczenie odnosi się do sporu nie wymienionego w kompromisie lub nie podpadającego pod zakres klauzuli arbitrażowej albo że zawiera rozstrzygnięcia przekraczające granice kompromisu lub klauzuli arbitrażowej, jeżeli jednak rozstrzygnięcie spraw, które zostały poddane arbitrażowi, da się oddzielić od rozstrzygnięcia spraw nie poddanych arbitrażowi, to ta część orzeczenia, która zawiera rozstrzygnięcie spraw poddanych arbitrażowi, może zostać uznana i wykonana, lub

d) że bądź to skład sądu arbitrażowego, bądź też procedura arbitrażowa nie były zgodne z umową stron, lub - w razie braku takiej umowy - że nie były zgodne z prawem kraju, w którym odbył się arbitraż, lub

e) że orzeczenie nie stało się jeszcze dla stron wiążące albo że właściwa władza kraju, w którym lub według praw którego orzeczenie zostało wydane, uchyliła je lub wstrzymała jego wykonalność.

2. Odmowa uznania i wykonania orzeczenia arbitrażowego może nastąpić również i wówczas, jeżeli właściwa władza kraju, w którym postawiono żądanie uznania i wykonania stwierdzi:

a) że według prawa tego kraju przedmiot sporu nie może być rozstrzygnięty w drodze arbitrażu, lub
b) że uznanie lub wykonanie orzeczenia byłoby sprzeczne z porządkiem publicznym tego kraju.

Artykuł VI

Jeżeli do wspomnianej w art. V ust. 1 pkt e) właściwej władzy zwrócono się z żądaniem uchylenia lub wstrzymania wykonalności orzeczenia arbitrażowego, to wówczas władza przed którą dochodzi się praw z tego orzeczenia, może, jeśli uzna to za właściwe, odroczyć decyzję o wykonalności orzeczenia; na wniosek strony żądającej wykonania orzeczenia może ona również nakazać stronie drugiej udzielenie odpowiedniego zabezpieczenia.

Artykuł VII

1. Postanowienia niniejszej Konwencji nie naruszają właściwości zawartych przez Umawiające się Państwa umów dwustronnych dotyczących uznawania i wykonywania orzeczeń arbitrażowych ani nie pozbawiają strony zainteresowane prawa do dochodzenia praw z orzeczenia arbitrażowego w takim trybie i w takim zakresie, jak na to zezwalają prawa i umowy międzynarodowe, obowiązujące w kraju, w którym dochodzi się praw z tego orzeczenia.

2. Z chwilą, kiedy Umawiające się Państwa zostaną związane niniejszą Konwencją i w rozciągnięciu, w jakiej będą nią związane, przestaną między tymi Państwami wyierać obowiązki prawne Protokołu genewskiego o klauzulach arbitrażowych z 1923 r. i Konwencji genewskiej o wykonywaniu obowiązujących orzeczeń arbitrażowych z 1927 r.

Artykuł VIII

1. Niniejsza Konwencja będzie otwarta do podpisu od dnia 31 grudnia 1958 r. dla wszystkich Państw-członków Narodów Zjednoczonych, a także dla jakiegokolwiek innego Państwa, które jest lub zostanie członkiem organizacji wyspecjalizowanej Narodów Zjednoczonych albo które jest lub zostanie stroną Statutu Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości, albo dla jakiegokolwiek innego państwa, do którego zostanie skierowane zaproszenie Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych.

2. Niniejsza Konwencja będzie ratyfikowana, a dokumenty ratyfikacyjne będą składane Sekretarzowi Generalnemu Narodów Zjednoczonych.

Artykuł IX

1. Niniejsza Konwencja będzie otwarta do przystąpienia wszystkich państw, o których mowa w art. VIII.
2. Przystąpienie będzie dokonane przez złożenie dokumentu przystąpienia u Sekretarza Generalnego Narodów Zjednoczonych.

Artykuł X

1. Przy podpisywaniu, ratyfikowaniu lub przystąpieniu każde Państwo może oświadczyć, że niniejsza Konwencja będzie się rozciągać na wszystkie bądź na niektóre obszary, za których stosunki międzynarodowe jest odpowiedzialne. Takie oświadczenie będzie skuteczne z chwilą, gdy Konwencja stanie się dla danego Państwa wiążącą.
2. W czasie późniejszym takie rozciągnięcie będzie dokonane przez zawiadomienie skierowane do Sekretarza Generalnego Narodów Zjednoczonych i będzie ono skuteczne po upływie 90 dni od dnia otrzymania zawiadomienia przez Sekretarza Generalnego Narodów Zjednoczonych, albo z chwilą gdy niniejsza Konwencja

stanie się dla danego Państwa wiążącą, o ile by ta ostatnia chwila była późniejsza.

3. W odniesieniu do obszarów, na które w chwili podpisania, ratyfikacji lub przystąpienia niniejsza Konwencja nie będzie rozciągnięta, każde z Państw, których to dotyczy rozważy możliwość podjęcia koniecznych kroków zmierzających do rozciągnięcia na te obszary niniejszej Konwencji, z zastrzeżeniem uzyskania zgody rządów tych obszarów, jeśli to będzie wymagane ze względów konstytucyjnych.

Artykuł XI

Do Państw związkowych lub nieuniarnych odnoszą się następujące postanowienia:

a) odnośnie do tych artykułów niniejszej Konwencji, które podlegają właściwości prawodawczej władzy związkowej, obowiązki rządu związkowego będą takie same, jak obowiązki Państw Umawiających się, nie będących Państwami związkowymi,

b) odnośnie do tych artykułów niniejszej Konwencji, które podlegają właściwości prawodawczej poszczególnych, wchodzących do związku, państw lub prowincji, nie będących według związkowego systemu konstytucyjnego zobowiązane do podjęcia środków prawodawczych, Rząd związkowy poda jak najrychlej artykuły te do wiadomości właściwym władzom poszczególnych, wchodzących do związku, państw lub prowincji, popierając je przychylnym zażyciem.

c) na żądanie któregokolwiek Umawiającego się Państwa, przekazane za pośrednictwem Sekretarza Generalnego Narodów Zjednoczonych, Państwo związkowe, będące stroną niniejszej Konwencji, dostarczy informacji o prawie i praktyce związku i jednostek wchodzących w jego skład, w odniesieniu do określonego postanowienia niniejszej Konwencji, przedstawiając zakres skuteczności zapewnionej temu postanowieniu przez działalność prawodawczą lub inną.

Artykuł XII

1. Niniejsza Konwencja wejdzie w życie po upływie 90 dni od złożenia trzeciego dokumentu ratyfikacji lub przystąpienia.

2. Dla każdego Państwa, które ratyfikuje niniejszą Konwencję lub przystąpi do niej po złożeniu trzeciego dokumentu ratyfikacji lub przystąpienia, niniejsza Konwencja stanie się wiążącą z 90 dniem po złożeniu przez to Państwo dokumentu ratyfikacji lub przystąpienia.

Artykuł XIII

1. Każde Umawiające się Państwo może wypowiedzieć niniejszą Konwencję pisemnym oświadczeniem skierowanym do Sekretarza Generalnego Narodów Zjednoczonych. Wypowiedzenie stanie się skuteczne po upływie roku od daty otrzymania oświadczenia przez Sekretarza Generalnego.

2. Każde Państwo, które złożyło przewidziane w art. X oświadczenie lub zawiadomienie, może oświadczyć później drogą zawiadomienia skierowanego do Sekretarza Generalnego Narodów Zjednoczonych, że po upływie roku od daty otrzymania tego zawiadomienia przez Sekretarza Generalnego niniejsza Konwencja przestanie się rozciągać na dany obszar.

3. Niniejsza Konwencja będzie miała w dalszym ciągu zastosowanie do orzeczeń arbitrażowych, o których uznanie lub wykonanie wszczęto postępowanie, zanim wypowiedzenie stało się skutecznym.

Artykuł XIV

Wobec innego Umawiającego się Państwa Państwo Umawiające się nie będzie mogło powoływać się na niniejszą Konwencję w zakresie szerszym, niż ten, w jakim samo jest nią związane.

Artykuł XV

Sekretarz Generalny Narodów Zjednoczonych będzie zawiadamiał Państwa, o których mowa w art. VIII:

a) o podpisaniu i ratyfikacjach zgodnie z art. VIII,
b) o przystąpieniach zgodnie z art. IX,
c) o oświadczeniach i zawiadomieniach zgodnie z art. I, X i XI,
d) o dacie wejścia Konwencji w życie zgodnie z art. XII,
e) o wypowiedzeniach i zawiadomieniach zgodnie z art. XIII.

Artykuł XVI

1. Niniejsza Konwencja, której teksty angielski, chiński, francuski, hiszpański i rosyjski są na równi autentyczne, zostanie złożona w archiwum Narodów Zjednoczonych.

2. Sekretarz Generalny Narodów Zjednoczonych prześle uwierzytelniony odpis niniejszej Konwencji każdemu z Państw, o których mowa w art. VIII.